

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (stradă Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-iară 10 bani.

Un congres agrar.

Agricultura sau lucrarea pământului, împreună cu creșterea vitelor și alți rami ai ei, este de foarte mare însemnătate în viața popoarelor. Vedem, că acele popoare sunt mai bogate și mai puternice, cari pe lângă *negof și meserii*, au agricultură dezvoltată, înaintată; cari adecă știu să scoată din pământ cea mai multă roadă, ce se poate, dar totodată au și piețe, unde se-și poată vinde produsele.

Astfel, chiar la noi în țeară vedem că Sașii stau mai bine în privința economică, ca noi și ca Ungurii. Ungurii le este mai ușor ca nouă, de oare-ce ei au sprigin la stăpânire. Noi suntem fără sprigin, dar această tocmai se ne oțelească, ca să lucrăm cu puteri îndoite pentru înaintarea pe teren economic.

Ca însă să o putem face aceasta, trebuie pe lângă hărnicie și silință, să fim cu luare aminte și la cele-ce fac compatrioții nostri, Maghiarii, Sașii și alte popoare, că ce bun fac ele, să facem și noi, ear' dacă voesc a îndrepta vre-un atac contra noastră, să ne știm apăra.

Săptămâna aceasta, Luni, s'a ținut un congres (adunare) al agrarilor (gazelor, cum am zice) maghiari la *Cașovia*, în care s'a vorbit și despre noi și *băncile noastre*.

Eată ce s'a vorbit în acest congres:

Pentru prima-oară, în timpul din urmă, agrarii maghiari au fost acum mai puțin răsboinici față de *mercan-*

tilism, față de industrie și comerț. Știut este, că agrarii în frunte cu independenții poartă de ani de zile luptă crâncenă contra negoțului *care sugere și escrochează venitul agricultorului* și contra industriei care este *alimentată și importată de străini*. În fața pericolului economic, semnalat de înșiși congresiștii, tonul și dispoziția discuțiilor a fost mai pacinică, — *enunțând aproape toți oratorii lipsa absolută, ca agrarii în viitor să meargă mână în mână cu industriașii și neguțetorii — cinstiți*.

După rapoartele ziarelor ungurești — dăm în cele următoare o mică schiță a momentelor mai marcante din desbaterele congresului:

Contele *Majláth József* vorbind despre *clasa de mijloc și poporul* spune, că toate ramurile de producție în Ungaria se luptă azi cu criza. Prima cauză la aceste stări este, că în Ungaria s'a prăpădit cu totul clasa productivă. Pretutindenea numai ambiții și escrocherii sunt. Ca ajutor recomandă: regularea creditului, schimbarea legii de moștenire și mai ales alcătuirea însoțirilor de credit, consum și valorisare.

Dr. Horváth János zice, că legea industrială trebuie reformată, căci actualele ei dispoziții sunt păgubitoare dezvoltării meseriilor.

Bujanovits S. vorbind despre *creșterea clasei de mijloc* desaproabă energie și pe dreptul nișuința părinților de a-și pregăti copiii numai pentru cariera agricolă și mai ales pentru cea de *funcționari*. Îndeamnă la îmbrățișarea carierelor productive, cum sunt: de negustori, industriași, tehnici, oficiali privați, etc.

Balogh El. mai adaugă ca completare, că tinerilor aplicați pe cariere productive să li-se dea *cultura* necesară enciclopedică economică și socială.

Contele *Károlyi Sándor* reclamă *rolul principal pentru clasa de mijloc*.

Pentru asigurarea acestui rol îndeamnă la întovărire. Sfătuește ca cea de mijloc clasă să se organizeze în societăți la sate, orașe și în comitate și în urmă în parlament — prin *alegerea deputaților aderenți agrarismului*.

Páris Frigyes recomandă să se scrie pentru popor cărți la înțeles, prin cari să i-se tâlcuiască tot mai mult importanța tovărășilor.

György Endre vorbind despre *creditul țeranului*, nu se sfiește să acuze *băncile românești*, (calul vechiu de bătaie al lui György) cu prigonirea Maghiarilor și cu acapararea moșilor pe seama Românilor. Spunând apoi că din valoarea de circulație de 10 miliarde cor. a pământului Ungariei peste 60% e ipototecată — recomandă sistemul belgian pentru însoțiri de credit pe sate în legătură cu însoțiri pentru magazine de bucate. Mai recomandă și înființarea unei mari bănci regnicolare pentru creditul agrar și de magazine.

Torna Miklós (vicecomite) cere ca statul să plătească datoriile Ungurilor din Ardeal, căci altfel îi înghit *străinii* (adecă Români!).

S'a mai vorbit încă despre *minimul moștenirii de moși* și despre *vămi* și afaceri de bucate cu termen, — lucruri asupra cărora vom mai scrie.

Din Bucovina „Deșteptarea” scrie, că Luni la orele cinci s'au întrunit la *Cernăuți* la o *consfătuire politică aderenții partidului poporal național român, veniți din diferite părți ale țării*. Adunarea a fost *presidiată de dl Dr. Iancu cav. de Flondor*, fiind de *tafă și deputatul dl Dr. George Popovici*. Conferența a durat până târziu noaptea. Peste curând se vor întruni conferențe plenare ale partidului poporal. Conferența a con-

FOITA.

Poesii populare.

Din Chișlaca (Bihor).

Culese de Florian Căpitan, june econom.

Frunză verde iarbă neagră
Am avut o mândră dragă,
N'a fost frumoasă de fost
Dar' 'mi-a fost dragă de tot,
N'a fost albă-a fost bărnace
Pentru-acea și-acuma-'mi place,
Și 'mi-ar fi plăcut mai mult
Dacă nu m'ar fi urit.

Frunză verde din grădină
Plânge mândră și suspină
Că numai tu ești de vină,
Plânge mândră și te vaită
Numai tu ești vinovată.
Ai plâns și te-ai necăjit
Pentru-că ne-am despărțit,

Poți plânge și suspina
Că noi mâna n'om mai da,
Poți plânge până-'i pământ
Că nu ne-om iubi mai mult.

Trage mândră la necaz,
Că și eu destul am tras
Până inima 'mi-a ars,
Las' și tu să necăjești
Nu tot bine să trăești,
C'ai trăit destul și bine
Până mă iubiși pe mine,
Dar' acuma m'ai lăsat
Și tare rău m'ai săcat.
Când vei ești mândră-n drum
Să te vîd pe loc arzînd,
Și alt păcat nu-'ți pot da
Ci mai rău te-aș blăstîma,
Două stoguri lungi de paie
Toate să le faci gunoaie,
Și să zaci un an pe pat
Să știi tu că m'ai lăsat,
Și o întreagă potică
De leacuri să nu-'ți ajungă,

Și se-'ți de Dumnezeu
După-cum îți gîndesc eu:
Când vei ești mândră afară
Să te vîd arzînd cu pară.
Mândruță când te-aș vedea
Arzînd ca și lumina
În loc să merg să te sting
M'aș duce ca să te-aprind,
În loc să te scot din foc
Te-aș băga să arzi de loc,
Ca să știi tu mândră bine
C'ai săcat inima n mine
Când am dat mâna cu tine,
'Mi-ai mâncat sufletul meu
Necăjite-ar Dumnezeu,
Să te vîd eșind în cale
Și să plîngi cu jale mare,
Și să ești în drum să plîngi
Și inima să 'ți-o frîngi,
Să trăești tot amărită
Ca frunza cea vestejită,
Să trăești tot în necaz
Și în foc până 'n grumaz!

statat că alegerea dlui Dr. G. Popovici și a baronului Eudoxie Hormuzachi e dorită de toți Români cinstiți din țeară.

CONFLICTUL ROMÂNNO-BULGAR. Se depeșează din București, că guvernul bulgar a comunicat agentului diplomatice al României la Sofia rezultatul anchetei cu privire la estorcările a căror victime au fost doi supuși români. În urma declarațiunii a cinci martori, cumcă au dat unui oarecare Murdjeff sume de bani, în urma amenințării acestui individ, o instrucțiune judecătorească a fost deschisă în contra lui. Va să zică, a început guvernul bulgar cu urmărirea bandiților.

Conferențe ministeriale. Marți s'au ținut la Viena, în ministerul de externe, conferențe comune ministeriale, înainte de ameazi și după ameazi. Au luat parte la ele toți ministrii comuni, ambii ministri presidenți, ambii ministri de finanțe, ambii ministri de comunicațiune și ministrul austriac al căilor ferate. Discuția s'a învîrțit, — după-cum se asigură, — exclusiv în jurul chestiilor de căi ferate, proiectate pentru provinciile ocupate, Bosnia și Herțegovina. Între conferențe, prim-ministrul maghiar Széll a fost primit în lungă audiență din partea Monarhului. Audiență privată a fost acordată și ministrului de finanțe Lukács, care a supus aprobării M. Sale bugetul anului viitor. Mercuri dimineața ministrii maghiari au plecat acasă, la Budapesta.

Un memorandum.

În nrul trecut am vorbit despre începutul școalelor române. Cu greu s'a pus temelie școalelor noastre, dar' har Domnului, azi avem în toate părțile școale. Numai cât trebuie să le spriginim din răspuțeri, căci în ele se crește și luminează băieții noștri, și se le ferim de a fi înstrăinate. Să nu ajungem cu școalele acolo unde au ajuns poporul Bunievaților.

Bunievații sînt o seminiție slavică (dalmatinii) în număr de vre-o 300 mii. Ei locuiesc în orașul Teresiopol (Szabadka) și în mai multe comune din comitatul Bacî-Bodrog, (în țeara Ungu-

rească), precum și în comitatele învecinate. Ei sînt veniți în Ungaria de mai bine două sute de ani, dar' cu toate, că sînt puțini și încunjurați de Maghiari, ei nu s'au amestecat prin căsătorie cu străinii și așa 'și-au păstrat limba și naționalitatea, cu datinele și obiceiurile strămoșești. Cu școalele însă au pățit-o rău, căci li-s'au înstrăinat, scoțându-se limba bunievață din ele și înlocuindu-se cu cea maghiară; ba sînt prigonii și învățătorii, cari țin la limba bunievață.

În urma acestor stări 12 fruntași de ai Bunievaților, membri în reprezentanța orașului Szabadka, au înaintat la ministrul de culte un memoriu, în care se plîng de nedreptăți și cer ținerea legilor.

Acest pas al Bunievaților ne arată cum trebuie să apărăm cu toate mijloacele iertate, școalele noastre.

Eată cuprinsul lui:

»În țeara aceasta, în acest înțeles al legii sînt aranjate școalele. Ecsepție este în privința aceasta singur orașul Szabadka.

Numai aici s'a întemplat încălcarea de lege, aproape absurdă, că a fost scoasă cu totul chiar și din școalele populare limba maternă a majorității locuitorilor din oraș; până și abecedarele bunievațe au fost esilate din școalele noastre. Acesta e fapt, deși Bunievații poartă toate sarcinile publice, ca și alți cetățeni ai patriei, ear' greutățile cele mai mari întru susținerea școalelor din Szabadka revin tocmai lor. Dar' durere, că persecuția Bunievaților zi de zi ia proporții tot mai mari și se face publice și din partea autorităților statului.

»Anul acesta s'a întemplat, că învățătorul-dirigent Ispanovich, luându-și de nevastă o fată de Bunievaț, tinerii 'și-au jurat credință în biserică, în prezența rudeniilor, în limba bunievață. Ajungînd aceasta la cunoștința subinspectorului școlar, Kurucz Gyula, învățătorul-dirigent a fost amovat imediat din post și înlocuit cu altul.

»Eată, dle ministrn, cum se aplică la noi legea. Se consideră de greșală disciplinară împrejurarea, dacă Bunievațul, naționalitatea cea mai patriotică, cutează a se folosi de limba sa maternă.

În urmă se cere respectarea legii și urmează cele 12 iscălituri.

Deschiderea camerelor române.

Luni la orele 12, după oficierea chemării duhului sfânt la Metropolie, s'a deschis sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare române.

Domnul P. P. Carp, ministru-president, urcându-se la tribună dă cetire următorului mesaj regal, cu care se face deschiderea:

Domnilor senatori! Domnilor deputați! V'am convocat în sesiune extraordinară spre a se supune desbaterilor domniilor-voastre proiecte de legi financiare și economice.

Insemnătatea și urgența acestor proiecte m'au făcut a vă cere concursul într'un timp, în care ocupațiunile agricole reclamă pe cei mai mulți dintre domniile-voastre.

Sînt însă convins, că veți aduce ca și în trecut acest sacrificiu, pe care îl reclamă interesele țării.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările domniilor-voastre.

Sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

(ss) Carol.

(Urmează semnăturile ministrilor).

Mesajul a fost salutat cu aplause îndelungate. Ședința s'a suspendat, și la orele 12 și jumătate, camera 'și-a început lucrările, procedând mai întâiu la alegerea președintelui seu. Votanți au fost 101, dintre cari 75 voturi a primit dl G. Cantacuzino, care fu proclamat de președinte.

Urcându-se la tribună, dl G. Cantacuzino mulțumește de încredere zicînd:

»Cînd moartea nemiloasă a răpit dintre noi pe marele Lascar Catargiu, am fost chemat să iau șefia partidului conservator. Mă simt adînc mulțumit, că 'mi-a fost dat mie ca să sfințesc actul cel mai însemnat, unirea partidului conservator. Am convingerea, că acest act va întări partidul spre binele și fericirea acestei țări.

Să ne închinăm toată munca și activitatea noastră la întărirea neamului românesc; înainte de a sfîrși, cer a afirma, că voi luca fără pasiune, fără ură contra nimenuia, păstrînd sus regimul reprezentativ.

Dl Petre Carp dă cetire proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea asupra impozitelor spirtoaselor și arîndarea pe termen de 12 ani a hîrtiei de țigarete.

Președintele ridică ședința, anunțînd cea viitoare pe ziua următoare.

De-ai ști mîndră ce-'i ajunge
Tot ai suspina și-ai plînge,
De-ai ști mîndră ce-'i păși
Tot ai plînge și-ai jeli.

'Mi-a zis mîndra două vorbe
Nu le-oi uita pîn' la moarte,
'Mi-a zis mîndra un cuvînt
Eu pîn' oi muri nu-'l uit,
Nu știu uiți-'l tu ori ba,
Eu știu că nu 'l-oi uita.

Până eram băiețel
Umbla dorul singurel,
Dar' de cînd m'am ridicat
Dorul de mini s'a legat.
Nu știu Doamne ce să fac
De dorul mîndri să scap,
Mîndra-'i fată tinerea
Dorul ei nu-'l pot uita.
Pîn' nu era doru 'n lume
Toți tinerii trăiau bine,
De cînd doru 'i-apucat
Tot voinicu-'i supărat.

De cînd eu am priceput
Două mîndre am avut,
Nici una nu 'mi-a plăcut.
Una 'mi-ar fi plăcut bine,
Dar' n'a ascultat de mine.
A doua a fost mai frumoasă
Dar' a fost prea ținăroasă.
Dar' aceasta a treia
E tocmai pe firea mea,
E la ochi cam meriuță
Și la față roșiuță,

Am un bade scriitor
Și de dorul lui mai mor,
Numai din ochiu îi ochesc
Și 'ndată ști ce voesc,
Și numai din ochiu îi fao
Știe să-'mi facă pe plac,
'Mi drag, că dacă ști scrie
Ști dragostea cum s'o ție.

Frunză verde frunzuliță
Vină seara mîi badiță,
Că mi-'i găsi la portiță
Suspînînd din inimuță,

Și mi-'i găsi bade-'n prag
Suspînînd de dor și drag.

Fă-mă Doamne ce mi-'i face,
Fă-mă peană de gheorghină
La mîndruța în grădină,
Să mă plivească și sape
Și de doru meu nu scape.

Fă-mă Doamne ce mi-'i face,
Fă-mă Doamne floricele
La mîndruța la mărgele
Să se miroase cu ele,

Rău Doamne m'ai blăstemat
De mîndra să mă despart,
Să mă duc pribeag în lume
Mîndra singură rămîne,
Să trăesc tot supărat
Și de mîndra depărtat,
Să trăesc tot suspînînd
Și de dorul ei plîngînd.

Frunză verde și-o alună
Trimit mîndrii voe bună

DIN LUME.

Din China.

Pe când Burii din Africa-de-miazăzi fac tot mai puțină împotrivo și țările lor vor fi supuse de tot de către Englezi, în China lucrurile se încurcă tot mai mult. Nu se știe hotărât nici acum, că se va face pace ori va începe de nou războiul, de oare-ce știrile despre ținuta Chinezilor sînt contrazicătoare.

Unele vestesc, că curtea chineză, fugită din Peking, ar fi aplicată la pace, altele însă spun, că aceasta e numai prefăcătorie, ca Chinezii să câștige timp, pentru a se înarma.

Eată aceste știri sosite pe telegraf:

Londra, 8 Octomvrie n.

Din Shanghai se depeșează, că împăratul Chinei nu voește a se întoarce la Peking. Prin aceasta a încetat orice speranță de a se începe tratativele de pace. De altă parte în decursul iernii curtea imperială, stabilită în Siangfu, este inaccesibilă. Se vorbește, că prinții Tuan și Candji au fost restituiți în demnitățile lor.

Paris, 8 Octomvrie n.

Din Tien-Tin se anunță, că Boxerii nu sînt nimicii. Ieri au atacat trupele aliate la Matcon. Rușii au părăsit Peking-ul și s'au retras la Tien-Tin. Tot asemenea fac și Francezii.

Berlin, 8 Octomvrie n.

„Lokalanzeiger“ e informat, că conform unor știri sosite din Hankau, din toate părțile imperiului chinez se concentrează 200 mii de soldați și înaintează spre Siangfu. Chinezii au încă vre-o 700 de tunuri și foarte multă muniție.

„Călimdarul Poporului“.

Plăcutul și iubitul „Călimdarul Poporului“ pe anul 1901 a eșit în tipar. Rugăm pe cetitorii „Foii Poporului“ a da această veste mai departe.

Noul Călimdar este mai bogat în toate privințele, ca cele de mai înainte. Între alte lucruri nouă, în partea ca-

Pe o frunză de malin
Că eu n'am vreme să vin,
Pe frunză din viia noastră
Ca să nu fii mâniașă

Din Iertof.

Culese de A. Tepeanu.

Toamnă blăstemată ești
Că fetele le peștești,
Pasărilor astăzi mîne
Le trimiți în țeri străine,
Codru-l lași fără frunzițe
Feciori fără copilițe.

Căreșel cu ape line
Mult am stat eu lângă tine,
Sări și diminețele
Ocolind fînețele,
Acerînd fetițele
Să le fur gurițele.

Mândră când te-i mărita
Să-mi trimiți pe cineva

lendaristică se află zilele critice ale lui Falb, apoi la fiscare lună prevestirea vremii, după călimdarul de 100 ani și termine și sfaturi, practice și foarte folositoare pentru toți. Se dă apoi un mic șematism despre bisericile, școlile, însoțirile etc. românești, banii cei noi, postă, telegraf, timbre etc.

Partea literară are un cuprins foarte variat, anume 24 de articoli și articolași, bucăți literare în prosă, poezii, anecdote și glume, despre meserii și negoș, povești economice, etc. și mai pe sus de toate neîntrecutul Răvas, despre întâmplările din anul trecut și cel de față, apoi târgurile etc.

Partea literară este împodobită cu frumoase ilustrații, naționale și din lumea mare, 16 la număr. Între ele amintim portretele lui Alexandri și a arhiepiscopului Dr. Ilarion Pușcariu, 5 ilustrații din orașele României, înmormântarea lui Iancu, câțiva domnitori etc. și o glumă ilustrată, cu care se încheie partea literară.

În nr. viitor vom da cuprinsul Călimdarului mai amănunțit.

Azi mai amintim, că prețul Călimdarului este 40 bani (20 cr.) cel mai ieftin din toate Călimdarele românești și se poate cumpăra dela librăria noastră („Tipografia“, Sibiu, strada Poplăcii nr. 15), cum și dela alte librării.

„Călimdarul Poporului“ este ca și în trecut cel mai ieftin și mai bun Călimdar, făcut anume pentru trebuințele poporului nostru.

Metropolitul Ioan Meșianu — la Gurariului.

Dumineca trecută, în 7 Octomvrie înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul Meșianu a fost la Gurariului, unde a sfințit noua școală, zidită de curînd.

Gurariului este o fruntașă comună din cercul Săliștei, cu locuitori Români, harnici și sîrguincioși, avînd în frunte vrednici conducători. Gurenii, veseli că rugarea lor, de a sfinți noua școală I. P. S. Sa Metropolitul, a fost ascultată, 'i-a făcut o primire foarte frumoasă.

Pe trei fire de alun
Ca să viu să te cunun,
Să-mi fii mândră și finuță
Pe cât 'mi-ai fost și drăguță.

Codrul codruț rotund
Unde-acuma să m'ascund,
Căci frunzuța 'ți-a picat
Crengile 'ți-s'or uscat,
Cântăreții ce-am iubit
Au plecat la răsărit
Lăsându-te pustii
Jelui-m'aș și n'am cui,
Jelui-m'aș codrului,
Dar' și codrul e n'ristat
Că frunzuța 'i-a picat.
El e trist după frunzuță,
Eară eu după o mândruță.

I. P. S. Sa a plecat din Sibiu cu trăsura cu 4 cai, însoțit de mai mulți asessori consistoriali și alți inteligenți, ear' în Gurariului era așteptat de mai mulți inteligenți fruntași din Săliște și de preoții și învățătorii din comunele învecinate.

Banderiul.

I. P. S. Sa a fost întimpinat la intrarea în hotarul Gurariului de un frumos banderiu, constător din 60—80 călăreți, sub conducerea învățătorului Valeriu Arseniu. Acesta finu o vorbire, prin care arată bucuria și fericirea ce o simte tinerimea din comună putînd fi împărtășită de binecuvîntarea arhiepiscopului; binevențează pe înaltul oaspe.

După-ce I. P. S. Sa mulțumește tineretului pentru plăcuta întimpinare, împărtășindu-i arhiepiscopului binecuvîntare, banderiuul încunjurînd întreaga suită se pune în mișcare și într'o ordine perfectă galopează spre comună.

Primirea în Gurariului.

Din revărsatul zorilor de dimineață, o mișcare viua se observa pe liniștilele străde ale comunei. Întreaga comună îmbrăcase un aspect sîrbătoresc, cum poate nici-odată n'a avut. Șiruri de brazi împodobiau strada pe amîndouă laturile pe unde avea să treacă înaltul oaspe. Pe jos era presărată iarba verde. În capătul comunei o mândră poartă triumfală este ridicată, cu inscripția „Bine ai venit!“ „Între mulți ani stăpâne“, deasupra căreia fâlăiau miclele dar' drăguțele drapele roșii, galbene și vinete. Neconținți sosesc trăsuri cari aduc numeroși oaspeți din comunele vecine. La orele 7 a. m. sosește la poarta triumfală în marș și ținută militărească și în sunet de trimbițe Reuniunea pompierilor, în frunte cu comandantul ei dl V. Decei, și cu stindardul. Pentru susținerea ordinii formează spalir, înaintea căruia se așezară elevii școlii cu cei patru învățători. Sosește comitetul parochial și comunal, oaspeții veniți și întreaga comună cu mic cu mare, toți în haine sîrbătoresci.

Mulțimea așteaptă impacientă. De pe fețele tuturor, în special de pe fețele țăranilor bătrîni se putea ceti evlavie și agitația de care erau cuprinși.

Era 1/2, la 9 când se aude sunetul clopotelor, semn că oaspele cel mult dorit e deja în apropierea comunei. Ca la o comandă dată, toți își descoper capetele și o liniște profundă se face. Peste câteva minute conducătorul banderiuului se ivește și imediat după el și trăsura trasă de patru cai în care era I. P. S. Sa. Cu puternice strigări de „trăească“ este întimpinat. Corul compus din bărbăți țărani și tinerimea școlară întonează cântarea arhiepiscopului „Pe stăpînul...“, ear' parochiul Ioan Manta înaintînd spre I. P. S. Sa, care se pogorîse din trăsura, roști cu glas puternic o vorbire frumoasă de binevențare:

Tot asemenea îl salută not. Ioan în numele comunei politice.

I. P. S. Sa Metropolitul adînc emoționat de căldura primirii ce 'i-se face, răspunde că a venit cu drag în mijlocul fiilor sei sufletești din această comună, al căror bun renume a străbătut deja în mari depărtări. Mulțumește pentru dragostea și alipirea ce în așa grad mare 'i-se manifestează.

Ca peste tot locul așa și aici cuvintele dulci și părintești ale I. P. S. Sale au umplut cu lacrimi de bucurie și fericire ochii țăranilor.

Urcat în trăsura trece prin spalirul format de numerosul public, care îi face neconținute ovațiuni, până-ce a descins în casele parochiului Ioan Manta.

La biserică.

Mulțimea de popor se adună în frumoasa și spațioasa biserică. Face bună impresiune și dă un aspect estetic admirabil, împodobirea strănilor cântăreților și a iconostaselor cu țesături cu motive românești făcute și donate bisericeii de d-na preoteasă *Raveca Manta*.

Notez la acest loc îmbucurătorul fapt, că femeile de aici au decis înființarea unei *Reuniuni de femei*, a cărei țintă principală este îngrijirea de împodobirea bisericilor etc. Nobil, frumos și laudabil scop! Inițiatoarelor și membrilor acestei Reuniuni, laudă și cinste li-se cuvine!

Preoți îmbrăcați în odăjdii bisericesti la orele 9 conduc în biserică pe I. P. S. Sa, și se începe celebrarea sfintei liturgii.

La liturgie a servit pe lângă I. P. S. Sa Ilustritatea Sa dl vicar Dr. Il. *Pușcariu*, P. O. Domni asesori *Nicolau Ioan* și Dr. *Eusebiu Roșea*, d-nii preoți: I. *Manta*, I. *Muntean* (Gurariului), I. *Popoviciu* (Sibiul), N. *Oprîș* (Șura-mare), I. *Iosof* (Tilișca), *Șerb* (Poiana), ear' ca diacon dl Dr. *Elia Cristea*, secretar consistorial.

În decursul liturgiei au fost chirosoși de duhovniciei preoți, A. *Șerb* (Poiana) și P. *Juga junior* (Tilișca).

Răspunsurile liturgice le-a dat un cor compus din tinerimea școlară și din mai mulți bărbați țărani dirijați de dl inv. I. *Mardan*. *Priceasna* a fost cântată cu mult sentiment de dl profesor seminarial Dr. *Ioan Stroia* cu cunoscuta-i voce puternică de bas.

După finirea liturgiei, s'a eșit în spațioasa curte a școlii, unde la altarul anume ridicat s'a făcut sfințirea apei, după care a urmat o vorbire ținută de I. P. S. Sa.

Ca toate vorbirile I. P. S. Sale, așa și această vorbire a fost plină de cele mai înțelepte povești și învățături pentru înaintarea în cultură, bunăstare și în toate cele bune și frumoase.

I. P. S. Sa vorbește pe înțelesul tuturor despre însemnătatea cultivării *minții și cunoștinții*, despre aceste două lumini, cari au să conducă pe om la cele bune și folositoare. Laudă și constată cu bucurie, că credincioșii acestei comune au înțeles *glasul timpului*; dovadă sînt cele două monumente, biserică și școală, ridicate de ei. Sfătuește ca zidurile răci ale acestor monumente să se nisuiască a le însufleți prin reuirea și în viitor de preoți și învățători harnici și conști de chemarea lor. Pune la inimile tuturor datorința de a nu cruța nici o jertfă pentru creșterea tinerimii, speranța viitorului, căci *nici un ban nu este așa de bine așezat, ca cum este banul acela care se întrebuințează pentru buna creștere a tinerimii*. Prin cuvinte calde, pilde și asemănări provoacă pe toți fiii sufletești a trăi în bună armonie unii cu alții; să se spriginească unii pe alții în toate lucrurile lor, dar' mai ales la ducerea la îndeplinire a lucrurilor, obștești să fie uniți în cugete și simțiri.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu încordată atențiune și a făcut cea mai bună impresiune asupra tuturor.

Urmă apoi stropirea cu apă sfințită a noului edificiu școlar, precum și a numărului public prin I. P. S. Sa.

După slujbă.

Sfîrșindu-se ceremonialul bisericesc, au fost primiți de I. P. S. Sa comitetul parochial, reprezentanța comunală și corpul învățătoresc, conduși de d-nii P. *Drăghici*, prim-pretor în Seliște și *Ioan Manta*, paroch.

I. P. S. Sa a folosit și acest prilej spre a îmbărbăta la muncă pe fruntașii prezenți, dându-le părintești povești.

A urmat un splendid banchet în sala școlii, la care au luat parte 76 de

persoane și s'au ținut frumoase toaste. Banchetul s'a încheiat la 5 ore.

După scurt timp I. P. S. Sa dimpreună cu însoțitorii sei au plecat spre *Sibiul*, însoțiți de furtunoasele ovațiuni ale poporului.

Rînd pe rînd și oaspeții din comunele vecine părăsesc comuna, ducînd cu sine cele mai vesele impresii. Locuitorii comunei se retrag și ei la vetrele lor, în jurul cărora încă multă vreme vor povesti despre bucuria și mîngăierea sufletească ce o au simțit în această zi, căci sînt rari de tot momentele de bucurie rezervate poporului nostru, dar' cu atât mai resimțite și trănice sînt ele când împrejurările le oferă.

SCRISORI.**Petreceri scandaloase.**

Ni-s'a trimis din două locuri rapoarte despre două petreceri, în cari s'au petrecut lucruri scandaloase. Într-una s'au purtat prost câțiva tineri, dar' cea mai scandaloasă a fost a doua, că *s'a jucat în ea csárdás* și a fost dat afară un fruntaș bisericesc.

Rușine, că se petrec la noi astfel de lucruri, cari cinste nu ne fac. De aceea, ca alții să se ferească de asemenea scandale, dăm aci rapoartele:

Petrecerea din Lipova.

În 21 Septemvrie, adevă în ziua de Sf. Măria mică, s'a făcut în Lipova o petrecere din partea unor tineri sodali, meseriași.

Petrecerea a decurs în cea mai bună liniște până cătră miezul nopții, când au venit la petrecere niște tineri scandalisători, cari au fost contrarii petrecerii.

Acest tineri nu-i destul că au îndemnat pe toți ca să nu meargă la petrecere, ci au intrat într-o sală alături cu sala de joc și acolo au început să cânte, sbiere, cu un cuvînt au scandalisat pe cei dela petrecere. Rușine să le fie!

Apoi în cele din urmă s'au domolit, fiind amenințați cu scoaterea afară din sală. Acei tineri au fost: *Ioan* și *Andrieu Tocaciu*, *Costi Dehelean*, *Iulius Bosorogan*, *Șandor Tocaciu*, apoi *Ghiță Cimponeri*, un copil bun, dar' condus rău de alții.

Cu toate aceste, cei cari au fost la petrecere, au fost mulțumiți.

Dintre invitați puțini au participat la petrecere, care, după-cum am auzit, a costat 58 coroane, ear' venitul a fost de 50 coroane, deci un deficit de 8 cor.

Un oaspe.

Petrecerea din Hondol.

Duminecă, în 30 Septemvrie a. c. st. n. s'a dat un concert împreună cu dans, în folosul bisericilor gr.-or. din *Hondol* și *Certeșiu*. Concertul condus de harnicul învățător din *Secărâmb* a eșit foarte bine, încât 3 piese din program la stăruirea publicului au trebuit repetate. *Rada*, poezie de G. Coșbuc, declamată de d-șoara *Grafiela Gabor* a reușit spre laudă. După aceea a urmat petrecere cu dans până în zori de ziuă. Una însă nu 'mi-a plăcut, că *s'a jucat și un drăguș de csárdás*. Toate

ar fi fost bune și frumoase, însă pe lângă *csárdás* a mai fost un lucru neplăcut. Domnul protopresbitor *Vasiliu Piposiu* a fost dat afară din partea parochului capelan *Petru Mihufiu* din *Hondol*, pentru care toți ne-am indignat. Causa pentru-ce a fost dat afară, nu o știm. Atâta însă știm, că după-ce a fost dat afară s'au auzit strigînd *«éljen»*, dar' nu se știe la a cui adresă.

Un participant.

Pilde frumoase.

Silva, 30 Septemvrie n. 1900.

O adevărată zi de bucurie fu pentru comuna noastră ziua de Sfânta Măria mică. Creștinii noștri de un timp încoace la sfatul și îndemnul preotului nostru *Isaia Popovici* și a doamnei preotese, fac frumoase colecte pentru podoaba și frumseța casei lui D-zeu. Darurile și jertfele aduse sfintei bisericeii noastre se urcă la mii de florini și ele se țin lanț unele de altele; nu se gată una până s'a și făcut începutul pentru alta. Nu trece sîrbătoare mai mare, fără a se sfinți una sau mai multe jertfe, d. e. la Nașterea Domnului se sfinți evangelia legată în catifea și un apostol, la Botezul Domnului doi prapori negri, la Învierea Domnului 12 stiharie roșii de damast de lână, la Pogorîrea Duhului Sfânt o cerime (balдахin) foarte frumos ajustată, eară la Nașterea Născătoarei de D-zeu, când sîrbăm și hramul bisericeii, se sfinți un policandru frumos. Sfințirea s'a întîmplat la vecernie în acea zi în fața unei mulțimi însemnate de popor nu numai din loc, ci și străini veniți la rugă, ba încă și conlocuitorii noștri uniți veniră o multime, contribuind și ei cu însemnate sume la colectele făcute.

Călătorul curios, creștinul dornic de a vedea o biserică ajustată cum se cade, poftescă la noi și se va îndrepta despre aceasta. Numele tuturor cari au contribuit cu ceva la sfânta biserică se află scrise în cartea de aur a sfintei bisericeii. Și ceea-ce este de mirat, că nu numai creștinii cu stare bună materială contribue la colecte, ci încă și oameni săraci, cari lucră la alții, se lasă pe sine flămânzi și goli, numai ca și numele lor să fie scris în cartea de aur a bisericeii, și încă nu odată, ci mai la toate colectele. Eată ce poate face buna înțelegere și iubirea cătră casa lui D-zeu. Laudă se cuvine parochului nostru *Isaia Popovici*, dar' nu mai puțină laudă se cuvine și stimatei sale soții, care alături cu dînsul îndeamnă, sfātuie, îmbărbătează cu rîvnă nespūsă de mare pe creștini și femei la contribuire.

Tot asemenea laudă se cuvine episcopiei parochiale, mai virtos episcopului *Ioan Stoicanescu*, care primind a fi episcop în anul acesta, lucră cu trup cu suflet pentru trebile bisericeii și școlii, precum și episcopului *Ioan Fenchea*, un om cinstit și evlavios, care încă oste-nește mult pentru cauza bisericeii și școlii noastre.

Dee D-zeu să meargă tot așa și atunci vom ajunge la frumoase rezultate.

Un creștin.

Meseriașii și neguțătorii noștri.

Neguțători.

Neguțători și meseriași

— în Coșteiu.

Coșteiul, comună curat românească în cercul Vêrșetului are 10 neguțători, dintre cari 9 sînt Români și apoi o Nemțoaică. Eată cunumele acesti neguțători:

Nicolae Corcea, de origine Român din loc, neguțător de manufactură, galanterie, bumbăcărie, băcănie și diferite mărfuri din alte branșe de lipsă pentru săteni, are trafic de tutun și măcelărie.

Lazăr Petrușiu, Român din loc, neguțător de manufactură, galanterie, băcănie și diferite mărfuri din diferite branșe și trafic.

Toma Meogan, Român din loc, neguțător de manufactură, galanterie bumbăcărie și diferite articole pentru săteni, are trafic și cărcimă.

Simion Ureche, Român din loc, neguțător de manufactură galanterie, bumbăcărie, băcănie și diferite specialități de mărfuri trebuincoase sătenilor, are și trafic de tutun.

Traian Georgescu, Român venit în comună, neguțător de manufactură, galanterie, băcănie și tot felul de articole trebuincoase pentru săteni.

George Popovici, Român din loc, neguțător de manufactură, galanterie, băcănie și diferite articole din alte branșe, are trafic de tutun și birt.

Petru Meogan, român din loc, neguțător de băcănie și diferite mărurișuri, are trafic de tutun și birt.

Meila Miloia, Român din loc, neguțător de diferite specialități de mărfuri, cele mai necesare pentru săteni, are și trafic de tutun.

Maxim Dobroi, Român din loc, neguțător de diferite articole, ca manufactură, băcănie, tutun și beuturi spirtoase.

Comerțul, după cum se vede, în Coșteiu este mai tot în mâna Românilor, din 10 neguțători, singură o neguțătoare este de altă naționalitate (germană). Mersul comerțului devine din zi în zi mai anevoios, din cauza concurenței ce îl face Vêrșetul, fiind aproape de comună (12—13 chilom.) Rêul cel mai mare este invidia ce domnește între neguțători și în astfel de măsură, încât nu poate fi vorba de prietenie între doi neguțători; din care cauză nu se poate face nimic comun pentru a se îndrepta rêul.

Mărfurile se procură din Vêrșet, Timișoara, Oravița, Biserica-albă și din alte centre.

Meseriașii sînt în număr de 23 cu licență și anume: 8 fauri, 8 rotari, 3 cojocari, 1 croitor, 1 măsar, 1 zidar și un cuțitar.

Numele faurilor este: *Ioan Balica, Dimitrie Bugaru, Chirilă Nicola, Teodor Rêu, Vasile Dobroi, Pavel Petrică, Ioan Belea și Ioan Petrușiu.*

Rotari: *Ilia Pitic, Sima Treică, Paia Almăjanu, Pavel Drăghici, Nistor Novac, Sima Ternilă, Vasile Radisov și Chirilă Pauta.*

Cojocari: *Vasile Neda, Mihail Neda și Pavel Stancovici.*

Croitor: *Ilia Martinescu.*

Măsar: *Petru Petrovici.*

Zidar: *Maxim Dobroi.*

Cuțitar: *Vichentie Micu.*

Pe lângă meseriașii acestia, sînt un număr foarte mare de meseriași fără licență, din care amintesc mai 2 fauri, 1 rotar, 4 cojocari, 2 brutari, 2 măsari și mai mulți zidari; sînt 2 barbieri și un brutar.

Luând în considerare și pe neguțătorii cari se ocupă cu măcelăria, în total sînt 6 măcelării.

Luând în total pe meseriașii din Coșteiu, îi aflăm pe toți Români, afară de cei 2 barbieri și brutarul, cari sînt de naționalitate Nemți. Mersul afacerilor meseriașilor ar fi bun, cu excepțiune de câțiva leneși și de câțiva vițioși. Vorbind în general despre meseriașii din Coșteiu, rêul cel mai mare este că sînt foarte slabi cărturari.

Unul dintre neguțători.

Trebuințe de-ale meseriașilor și comercianților noștri.

Comerțiantul din *Băița, I. Sécărean* are lipsă de un învățacel (inaș) în boltă. Băiatul să fie de 14—15 ani, să aibă barem o clasă gimn. sau reală, să fie din familie bună. Băiatul se primește pe 4 ani, provăzut cu toate cele. A se adresa dlui Ioan Sécărean în Băița (Boicza, Hunyadmegye).

PARTEA ECONOMICĂ.

Tovărășile economice.

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Alexandri.

Rêsunetul cuvintelor de mai sus, ne vine totdeauna în minte, când ne gândim la aceea, că un om singur, de cele mai multe-ori, nu e în stare de a-și săvêrși lucrurile sale cum se cade. De aceea și Înaltul Ziditor, după-ce a făcut pe Adam a zis, că „nu e bine să fie omul singur, ci să-și facem lui o soție, care să-l poată ajuta și la bine și la rău,» și astfel a făcut pe Eva.

În modul acesta ni-se înfățișează prima familie, dela care știm, că se trage întreg neamul omenesc. Dar' la început trebuințele și lipsele omului și ale familiei lui erau de tot mărginite, și astfel el 'și-le putea împăca și numai singur sau cu ajutorul membrilor din familia sa, după cum 'și-le mai acopere și astăzi oamenii sălbatici și nomazi, cari adecă n'au locuință statornică, ci se mută dintr'un loc într'altul.

Îndată-ce însă omul nomad a simțit trebuința de a se așeza stabil într'un loc, făcându-și case și alte zidiri economice, s'a văzut silit a se însoși și întovărăși cu mai mulți laolaltă, ca cu puteri unite să-și poată duce în deplinire mai cu succes, nu numai lucrările sale, ci să se poată apăra în cas de lipsă și în contra năvălirilor dușmane. Astfel s'au format satele, orașele și cetățile dintr'un stat.

Să ne închipuim un om singur, sau fie chiar și cu familia lui, aruncat de soarte într'un loc pustiu. Oare putè-și-le-ar el acoperi toate trebuințele vieții sale așa bine și ușor, precum 'și-le acopere în societatea altor oameni? — Nici-decum! fiindcă în cazul acesta el ar trebui să lucre un timp anumit, numai pentru ca să-și poată face uneltele de casă și vasele de bucătărie, ear' alt timp pentru pregătirea hainelor, a încălțămintelor și așa mai departe.

În societatea omului civilizat lucrul se împarte și fiecare are să săvêrșească numai un fel de lucru, pe care-l și știe și pricepe mai bine și cătră care se simte și oare-cum mai atras. Astfel vedem pe unii lucrând pământul, pentru-o să poată crește bucate din el, ear' pe alții îi vedem mijlocind schimbarea produselor, după-cum o fac aceasta neguțătorii.

Vedem mai departe, că nu numai pe la orașe, ci chiar și pe la sate printre plugari, se așează unii oameni, cari nu se ocupă cu lucrarea pământului și cu creșterea vitelor, ci trăesc numai după meseria lor. Astfel de oameni apoi, într'un mod sau altul devin și ei de neapărată trebuință pentru societatea omenească, precum sînt: rotarii, faurii, mäsarii, zidarii și alții, pe lângă cari se mai simte și trebuința de preoți, învățatori, notari, judecători, diregători, neguțători, cărcimari ș. a.

Din cele espuse până aci se poate vedè, că fiecare clasă a societății omenesti mai are trebuință și de alte clase de oameni, cu cari să se poată ajuta împrumutat. Plugarul de pildă are lipsă de fauri, rotari ș. a., cari să-și facă și direagă uneltele lui economice, sau să-și schimbe produsele lui economice ș. a., tot așa lipsă au și celelalte clase ale societății de plugar, dela care să-și poată cumpăra bucatele și celelalte mijloace de traiu.

Înainte de asta numai cu 40—50 de ani, plugarii de pe la noi nu aveau lipsă de atâtea unelte economice ca astăzi, de oare-ce atunci se ara și grăpa pământul numai cu pluguri și grape de lemn, aveau carêle neferecate, săpau numai cu sapa de mână și pe mulți îi cuprindeau mirarea, când auziau dela câte un ostaș bătrân venit de prin Germania sau Francia, că pe acolo sînt pluguri cu grape întregi de fer, carê ferecate, mașini pentru sêménatul și săpatul cucuruzului, pentru cosit, secerat, imblătit, vânturat, sêménatul grâului ș. a.

Astăzi am ajuns, ca să vedem introduse mașinile și uneltele numite chiar și de cătră plugarii cu mai puțin pământ, de oare-ce și acestia au simțit trebuința de a-și cumpăra pluguri de fer, de a-și fereca carêle, de a-și cumpăra mașini pentru sêménatul și săpatul cucuruzului ș. a. Și fiindcă toate acestea au costat bani mai mulți ca cele vechi, astfel s'a văzut silit și micul plugar de a se opinti tot mai mult ca în trecut, ca pe lângă alte cheltueli economice, să poată scoate din pământ încă și prețul acelor unelte atât de bune și spornice pentru lucrarea pământului.

Mulțumită acestor unelte și mașini spornice de lucru, cei mai mulți din plu-

garii nostri au ajuns astăzi ca să poată produce de două-ori mai mult, ca cum se producea înainte cu 40—50 de ani. Așa putem vedea acum și pe micul plugar cultivând cu ajutorul mașinilor pentru sămănatul și săpatul cucuruzului dela 8—10 care de cucuruz pe an și încă unii numai, cu ajutorul membrilor familiilor lor, pe când până nu erau mașinile numite, abia puteau produce și cei mai bogați, atâta. De aceea apoi se și zicea atunci despre asemenea plugari, «că cu lucrătorii adună, dar' cu aceia și mănâncă cele adunate».

Mașinile pentru sămănatul și săpatul cucuruzului, plugurile de fer și celelalte unele mai mărunte nu sunt așa scumpe ca să nu și-le poată procura și singuraticii plugari. Cele pentru sămănatul grâului și imblătit, fiind însă mai scumpe nu se pot procura decât de către proprietarii mai mari sau și de către cei mai mici, însoțindu-se mai mulți la olaltă.

Mașinile de imblătit și trierele, ce-i drept, se pot procura și de către singuraticii economi, de oare-ce cu acelea se poate lucra timp mai îndelungat și astfel proprietarii lor, nu numai că se poate despăgubi de prețul depus în ele, ci în tot anul poate să-i mai rămână și un câștig oare-care.

Nu tot așa stă lucrul însă cu mașinile pentru sămănatul grâului! Acestea fiind mai scumpe, micul plugar nu și-le poate procura, deși ar avea și el lipsă de ele în tot anul, ear' ca să le procureze oameni singuratici încă nu se prea plătește, fiindcă sămănatul se face deodată și în decurs de câte-o săptămână, sau cel mult două, ear' după aceea nu mai are ce face cu mașina până earăși în anul următor. Dar' fiindcă cu aceste mașini se cruță mai jumătate din sămăntă, ba și holdele se fac mai frumoase, mai mari în spic și la bon, așa introducerea lor încă este neapărată trebuință și pentru economiile mai mici.

Tot de așa mare trebuință sunt în economiile mai mici mașinile pentru tăiatul paielor, cu cari s'a adevărit, că se cruță foarte mult fân, a cărui lipsă încă se simte din an în an tot mai tare.

Așa stând lucrul, vor înțelege foarte ușor iubiiții nostri cetitori, pentru-ce am pus în fruntea acestui articol cuvintele: «unde-i unul nu-i putere» ș. c. l., vor înțelege, că trebuie să se însoțească câte doi și mai mulți la olaltă, pentru-ca să și poată procura mașinile neapărat de lipsă, pentru economia câmpului și a vitelor, ca astfel ceea-ce unul singur nu e în stare să facă, să poată face câte doi sau mai mulți la olaltă «cu puteri unite».

Spre scopul acesta legea și îngăduie, ca economii din țeară să se poată însoți în anumite «tovărășii agricole», pe lângă anumite statute aprobate de stăpânire. Membrii acestor tovarășii plătesc odată pentru totdeauna o taxă fundamentală de 20 coroane și câte 2 coroane taxă de înscriere, ca și la înființarea însoțirilor Raiffeisen. Suma din urmă se adaogea la fondul de rezerve. Membrii tovarășiei au apoi dreptul de a pute folosi în cinste toate mașinile societății. Pe unele locuri tovarășiiile acestea mai primesc și câte un ajutor dela comitat în fiecare an, din care asemenea se pot procura anumite mașini, semințe sau alte unelte economice.

Tovărășiiile numite se conduc de către un președinte, vicepreședinte, casar, secretar, inspector de mașini și încă alți doi membri, cari se aleg din sînul lor pe un timp de câte trei ani. Pentru înființarea unei tovarășii de acestea se recer cel puțin 12 membri. Când acestia nu mai voesc să susțină societatea, aceasta se poate desființa de către tribunal, care pune apoi mașinile și celelalte unelte ale ei în lichidare (vânzare). La stăruința «Reuniunii economice», în comitatul Sibiiului s'au înființat mai multe tovarășii de acestea și după-cum am aflat, acelea au o înfruntare foarte însemnată asupra mersului economic din comunele respective. De aceea atragem luarea aminte și a altor plugari asupra acestor tovarășii, sfătuiindu-i cu tot adinsul, ca pe unde numai pot și-i iartă împrejurările locale, să înființeze nesmintit asemenea tovarășii, de oare-ce acelea sunt de un folos neprețuit pentru economia de câmp și vite.

Ioan Georgescu.

Locuința omului.

III.

Cum se ne facem locuința?

La această întrebare par'că ved pe fiecare răspunzând: «Aș ști eu cum să mi-o fac, numai să am modru». Da, e așa și nu-i așa.

Că unul și-ar face-o, să poată, ca a nănașu-so, altul ca a primarului, altul ce cea parochială. Dar' sunt prea puțini cari se socot, chiar având ceva modru, că nu toate casele cele pompoase sunt și în adevăr sănătoase și potrivite modului seu de viață. Și de aci, din acaastă nesocotință urmează multe rele pentru oamenii nostri. Așa de ex. am pus seamă că cine face o casă nouă nu ia mult în socotință cum îi stă grădina, ci o pune pe chibsite, și când e gata vede că-i cu dosul către soare, încât numai după amezii are lumină destulă în ea; ori că atunci vede că ar fi trebuit mai ridicată puțin, că toată tina-i întră n tindă, ear' în casă toate i-se mucelesc de jilavă; ori că după casă a rămas prea mult loc și pe dinaintea casei de abia poate intra cu carul încărcat. Trebuie pricepere și la așezarea unei case, dacă-i vorba să fie și bună și sănătoasă și frumoasă. Deci când facem o casă nouă, să luăm în socotință următoarele:

1. Să o punem cu fața către răsărit ori către mează-zi. Să nu ne uităm că a vecinului nu e așa, nu, vecinul a făcut-o cum a știut el, ear' noi să o facem cum se aduce mai bine. Că nu-i cel lucru mare. Nu ne vine mai scumpă că o vom face cu fața de către soare, decât atunci când o facem cu fața în umbră. Ear' folosul nimenea nu-l poate socoti. Casa făcută cu fața spre soare e mai sbicită, mai călduroasă, mai luminoasă, se poate aerisi mai lesne, deci e mai sănătoasă. De ce dară să ne facem pe speșele noastre o casă nesănătoasă, când tot cu acei bani putem face una sănătoasă?

2. Cât numai putem, să o facem bine ridicată. Prin aceasta va fi cu atât mai scutită de umezeală. Că nimic nu-i mai nesănătos și neplăcut ca o locuință jilavă. Acolo ni-se mucelesc toate cele: mobile, haine, vase, mâncări. Locuința jilavă este cuibul multor morburii, de care nu este medic să ne scape: mătreci, oftică, scorbut, ș. a.

3. Cât numai ne stă în putință locuința să o facem destul de mare, lungă, largă și înaltă. Cu cât este mai spațioasă (încăpătoare),

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbițoiu.

IV. Isbânda.

(Urmare).

O deosebită plăcere și atragere avea Linu către oi, el știa năravul și lipsa fiecăreia, era totdeauna în jurul lor și ele trăgeau către Linu cum trag puii către cloacă, că greu se depărtau de el.

Oile, fluierul și o cârticea de versuri erau ocupațiunea zilnică a lui Linu, o cârtică pe care o cumpăraseră nu de mult dela oraș, fiindcă aflase în ea multe versuri cari îi plăceau inimii sale; nu a cumpărat numai una, ci două, una pentru sine și una pentru Florica.

Succesul asentării, care era să fie cât de îngrabă, nu-l supăra pe Linu, era convins pe deplin că precum în două rînduri, i-au fost primite lăcrămăștile, vor fi primite și acum și va veni timpul care-i va arăta cum se deschide viața.

Își făcea Linu judecata, că tocmai să-l înroleze la miliție, tatăl-seu, deși cu necaz, totuși se va pute susține în timpul cât va fi el dus la arme, ear' din el se va alege un soldat de care are lipsă Împăratul. Știa bineșor carte, era deștept la minte și nu-i era teamă că la miliție va rămâne îndărăpt, către cei mai mari știa să se fie cu ascultare, auzise că și în miliție soldații au școală, deci spera că va fi ales între alții.

Tot cugetul și sufletul era la Florica. Îl durea inima, că atunci ar trebui să o lase, n'avea însă ce face, dacă îl strigă Împăratul trebuie să se ducă, ear' pentru Florica se mângăia cu gândul, că dacă întru adevăr îl iubește precum îi spune, nu se va mărita după altul, ear' dacă nu-l iubește tot n'are să fie a lui și atunci de giaba se topește.

Așa cugeta Linu, așa vorbește tot junele de Român în timpul când Împăratul își alege feciorii. Bucuros aleargă sub steagul împărătesc când sunt che-

mași și se due acolo unde-i mână, căci așa știu, au auzit dela moși-strămoșii lor.

Nu se gândesc mult la ce lasă acasă, vorba Împăratului e sfântă; pentru ea trebuie să se despartă multe inimi încătușate.

Intre aceste, timpul își căuta de cale, zilele treceau unele după altele.

Crâșnicul avea multe căi pe la solgăbiru. Când se întorcea acasă, își făcea cruci, da din cap și vorbea cu sine singur vorbe înțelese și neînțelese, și nu observa că alții încă își fac cruci; muierile scupă în sîn și se miră de ce face el.

Ajunsesse în așa stare, încât și cei mai de aproape ai lui se îndoiu că e cu mîntea la loc, căci numai nebunii vorbesc singuri, își fac cruci, dau din cap și strigă ca Iuda: bani! bani!

Singur Todor era voios și nu-și încăpea în piele. De fericirea cea mare pe care o spera, nu bea acasă, ci se ducea la cârcimă și arăta oamenilor că el

cu atât aerul nu s'a strica așa curând în ea. Unii, chiar având modru, nu-și fac casele destul de încăpătoare, sub cuvânt că se încălzesc greu, că mănâncă multe lemne ș. a. Dar' rău fac. Cu deosebire economii noștri au lipsă de locuințe foarte încăpătoare, că ei au multe de toate de ținut în casă, mai ales în timpul iernii.

4. Să nu fie prea apropiată de casa vecinului ori de alte clădiri, ca la cas de un foc mare, să fie mai ușor de apărât, ori cel puțin de scos din ea câte ceva.

5. Dacă numai se poate, între casă și celelalte clădiri să facem fântâna. Prin aceea curtea dinaintea casei se ține mai curată, că vitele, când merg la apă, n'au să vină pe acolo. Și, curate fiind curtea, nu ducem în casă pe picioare atâta tină și deci casa o putem păstra mai curată și prin aceea mai sănătoasă.

Dar' vorba vorbe scoate: din ce material se ne clădim locuințele?

Aceasta atîrnă de puterea omului. Dacă cineva e în stare mai bună, își va face locuința din material mai bun, mai scump; dacă nu prea este în stare bună, și o va face din ce-i vine mai ieftin. Afară de aceea: unele ținuturi sînt avute de lemn; acolo vezi bine că de lemn vor face locuințele, că le vin mult mai ieftine și făcute bine, sînt cele mai sănătoase că sînt mai sîcitate decît cele făcute din alt material; alte ținuturi sînt avute de piatră, dar' sînt sărace în lemn. Acolo, vezi bine, ar fi daună să lăsăm piatra nefclosită și să cumpărăm lemn scump cine știe de pe unde. Sînt apoi ținuturi sărace și în lemn și în piatră, cum sînt unele părți ale Câmpiei. Acolo trebuie să facem piatră măiestrită, trebuie să facem cărămidă. Dar' omul sărac cu ce să ardă cărămidă? Deci fac bieții oameni cărămidă și o pun de se uscă la soare și o folosesc la facerea păreților așa ne arsă, sub nume de vaioage. Unii nu fac nici atîta, ci construiesc păreții din lutul cleios mestecat cu multă pleavă, pun niște grinduțe, ceva cornişori și lăturele și o acoper cu paie ori cu trestie, de care este multă pe acele locuri. Adecă fac bieții oameni cum pot, nu cum ar voi.

Acum să ne punem întrebarea, din ce material să-și facă casa, cel-ce poate alege, cel-ce are cu ce?

De sigur că mai trainice, mai frumoase și mai sigure în contra focului sînt cele de piatră, cărămidă, vaioage ori din pământ.

Dar' mai sănătoase sînt cele pe lemn, cu deosebire de lemn de brad ori molid; după ele urmează cele de cărămidă, apoi cele de piatră, după aceea cele de vaioage și mai puțin sănătoase sînt cele de pământ și cele de grădele, care sînt și cele mai slabe totodată.

Bine ar fi deci dacă fiecare s'ar năzui să-și facă locuința cât numai se poate de potrivită traiului său și de sănătoasă. Cine are modru, și-o va face mai mare, mai scumpă; cel mai sărac și-o va face după a lui putere, dar' lipsită de lumina soarelui să nu o facă. Că soarele are atîta putere binefăcătoare asupra omului (ca și asupra tuturor făpturilor) cât popoarele l'au numit sfânt.

Chiar și poporul nostru ține că soarele e sfânt, că altcum dimineața când se scoală nu s'ar înturna cu fața spre răsărit și nu ar roști vorbele: *»Sfânt răsărit de soare ajută-mi!»* Și încă aceste vorbe le rostește făcându-și cruce!

Drept aceea: De ne facem căsuța ori chiar bordeiul cât de mic, cât de săracios să ni-l facem, se știm că e al nostru, să nu umblăm ca bieții țigani cu cortul dintr'un loc într'altul. De ni-l-am face chiar pe o coastă starpă, chiar în fundul hotarului, să știm că-l' al nostru. Și: ori-unde ni-l-am face, pompos ori săracios, să nu-l lipsim de lumina binefăcătoare a soarelui. (Va urma).

Esposiție de vite în Mercurea.

Mercurea, 24 Sept. 1900.

În conformitate cu programul de lucru, stabilit de comitetul central al *»Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu»*, pentru aranjarea esposiției de vite împreună, cu distribuire de premii în bani, pentru a. c. s'a ales opidul nostru *Mercurea*. În acest respect părintele protopresbiter dl *Ioan Droc*, însărcinat din partea comitetului central al Reuniunii noastre agricole cu organizarea afacerilor ținătoare de esposiție, a convocat pe 8/21 Septembrie c. o conferență a fruntașilor economi și inteligenți din loc și din comunele vecine, cărora supunând afacerea, au luat următoarele hotărîri:

Esposiția să se țină la 4 Noemvrie n. c. pe locul numit *»tîrgul de vite»* sau la cas de timp nefavorabil sub șopul dela ospătăria *»La pomul verde»*. Pentru pregătirea tuturor lucrurilor s'a con-

stituit un comitet aranjator local, consistător din domnii: Ioan Droc, protopresbiter totodată president; Nicolae Simulescu, inv. totodată secretar; George Munteanu, Daniil Stroia, Ioan Nicoră, Ioan Dăian, Ioan I. Heljiu, Nicolae Albu, Ioan Câmpăan și Nicolae Presăcan.

La esposiție vor fi admise vitele locuitorilor din următoarele comune aparținătoare cercului pretorial al Mercurei: Mercurea, Poiana, Röd, Dobârca, Apoldul-de-sus și de jos, Ludoș, Gârbova, Reciu și Cârpeniș.

Pentru compunerea juriului s'au propus din Mercurea 5 persoane, din Apoldul-de-sus 3 persoane, din Ludoș 3 persoane etc. etc.

Comitetul aranjator local, ce este a se întregi ulterior cu câte 2-3 fruntași din fiecare comună admisă, a luat angajamentul de a lucra din răspuțeri, ca esposiția din Mercurea să nu rămână întru nimic îndărătul celor anterioare aranjate de harnica noastră Reuniune economică. *Un econom.*

SEATURI.

Tămăduirea ranelor dela genunchii cailor.

Dacă un cal cade pe genunchi, poate să-i crepe pielea și să capete o rocare rană. În asemenea casuri ducem calul rănit în grajd și vîersăm pe genunchul rănit, cam două vedre de apă rece, fără a freca rana făcută. După aceea luăm un petec de postav și apă-săm mereu pe rană pînă când aceasta s'a svântat bine, apoi punem, niște scame de bumbac și legăm rana cu un postav de flanel. În starea aceasta se lasă legătura în decurs de trei zile, pînă când s'a prins ceva scoarță. Atunci se scoate calul din grajd și se preumblă puțin în pas, ca să nu plesnească scoarța cea fragedă, apoi pe scamele vechi să mai pun altele proaspete și se bagă din nou. După două săptămâni se desleagă legătura, sub care se poate vedea apoi că rana e deplin vindecată și a început a crește și părul pe aceea. Acest mijloc de tămăduire este atît de simplu, încât fiecare econom îl poate cerca.

deși bea în toată ziua, totuși are bani. Ba spunea și cu gura, că el cu lingura să mănăce banii totuși nu-i gată.

Această purtare a lui Todor o vedea și auzia lumea, o vedeau și auziau fetele și tătânii lor, între acestia cel mai deaproape interesat era Pătruț Preda, tatăl Floricii.

S'a schimbat Pătruț Preda omul nostru, nu era voios și glumeț cum era înainte, viitorul Floricii îl pusese pe gânduri. Da! căci era tată, avea o fată la care veniseră pețitori și e mare întrebare și batere de minte a alege soț cu care fata să se fericească.

Avea și Pătruț Preda ochi, urechi și minte ca ceealaltă lume, de unde putea cunoaște și pricepe cauza pentru care Florica nu a vrut să se mărgă de soție lui Todor. Lumea încă nu avea ce lucra, începuse a vorbi pe ici pe colea că Florica cea frumoasă nu alege avuție ca să o mănănce cu chiu și cu suspin, ci alege ochi frumoși și om har-

nic și zdravăn cu minte bărbătească și cu fire așezată.

Pătruț Preda auzia aceste vorbe și par'că nu le credea, dar' vîzînd cu ochii că Florica în horă joacă totdeauna bucuros cu Linu, ear' Linu tractează cu Florica ca și cu oul roșu, n'avea ce face, da din umeri și trebuia să creadă baremi atîta că vorbele nu sînt de totului tot mincinoase, că Linu zău are pentru ce să-i fie drag de Florica, apoi nici Florica n'are rău gust de ales.

O luptă mare curgea în inima lui Pătruț Preda, două figuri erau imaginate în sufletul lui, și era mare batere de cap a alege dintre aceste două figuri care să se întipărească și care să dispară.

O figură era Linu, alta era — Todor. De un timp încoace se pare că lupta se apropie de sfîrșit.

O figură să răcește și întunecă, ceealaltă se încălzește și luminează.

Cu toate acestea lupta nu era decisă, Pătruț Preda nu era încă hotărît

cu sine, nu știa nici el ce va să urmeze.

— Eu aș fi pe lângă Todor, — se cugeta Pătruț Preda, — căci e avut și cu stare bună, pe când Linu, e sărac sărac; însă știu că Florica nu iubește pe Todor, mintea ei stă la Linu aceasta o am auzit și priceput-o. Dar' ear' mă întorc, Todor tocmai pentru-că e avut e și îngâmfat și măreț, ear' Linu e blînd și bun; Todor e leneș de șapte sate, Linu e sirguincios cum numai se poate; Todor e moale și fără socoteală, Linu e sprinten ca piperul; Todor ar cugeta că el mă fericește, Linu din contră că eu îl fericesc. O fi! o fi! va ave drept și Florica. În urmă ce plătește avuția crăsnicului pe lângă năravurile rele? Avuția astăzi este, mîne trece și se duce, dar' năravul din fire n'are lecuire. Mîne poimîne și feciorul lui va ajunge ca crăsnicul, de care să spicoșează oamenii și tremură copiii când îl ved. Linu e umilit și blînd, tăcut și plăcut, un suflet bun de om care plătește o comoară

Știri economice.

Roada în Câmpie. Din *Tritiul-de-sus* (Câmpia Ardealului) ni-se scrie, că anul acesta roada câmpului a fost indetultitoare; cucuruz este mult și bun. Oamenii s'au apucat de culesul cucuruzului; sēmēna n'au putut din pricina secetei.

Ni-se mai scrie apoi, că pe lângă boala de porci, bantue și boala între galițe. La unii le-au perit toate galițele, nici baremi un puiu nu le-a rămas.

Școala comercială din Giurgiu. Primim următoarele: Domnul ministru al cultelor și instrucțiunii publice, autorizând înființarea unei școale comerciale în localitate, am onoare a vă face cunoscut că inaugurarea ei va avē loc în ziua de 21 Septemvrie, orele 10 și jumătate a. m., în localul gimnasiului și totodată vă rog să binevoiți a onora această solemnitate cu prezența domniei-voastre.

Binevoiți a primi încredințarea prea distinsei mele stime. Director: *N. Droș Barcian.*

Scumpirea cărbunilor de peatră. După datele cele mai noue, cărbunii s'au scumpit anul acesta în mod simțitor. Ansă la aceasta a dat ridicarea prețurilor cărbunilor din Prusia, după cari și băile noastre au urcat prețurile. Deosebirea între prețul din anii trecuți și anul acesta se urcă dela o coroană, până la o coroană și 70 bani, la maja metrică.

Școala de artă ceramică din Tirgu-Jiu. Se aduce la cunoștința generală, că s'a înființat în orașul T. Jiu, România, cu autorizația și subvenția onor. minister al instrucțiunii publice o *școală de artă ceramică* (olărie artistică, porțelanărie, pictură și sculptură). Școala va cuprinde două secțiuni: a) secția elementară; b) secția artistică.

În cea dintâiu se primesc școlari absolvenți ai școalei primare, precum și cu una sau două clase secundare. În secția artistică se primesc numai absolvenți a 4 clase secundare și excepțional cu 3 clase secundare, cari posed un talent vedit în desemn. *Cursul secției elementare va dura 3 ani, a celei artistice 2-3 ani.*

întreagă. Dacă Floricii i-e drag de Linu și nu va ajunge bine, mie n'are să-mi bage vină; ea are să plângă...

E înspre seara de Săn-Georgiu. Toate fetele mai de ceva se adună la isvorul zinei din fundul grădinii lui Pētruț Preda, să împletească cununi de floricele și să lege buchete pentru a doua zi de mână.

Cununile de floricele erau destinate pe pālăriile flăcăilor cari le jucau în sērătoarea de mână, ear' buchetele se legau de chiotoarea cămeșilor și atirnau pe pieptul drăgălaș al fetelor.

Era lucru curat ca lumina, știa fiecare, că fiecare fată numai o cunună împletea și aceea o trimitea pe cineva încrezut aceluia, cătră care trăgea inima sa, se înțelegea deci de sine, că fiecare fată în timpul care împletea la cunună sa, se uita chiorș la lucrul mânilor celorlalte fete și se nisuia să-și însemne fiecare semn ce se putea distinge, ca să poată cunoaște pe a cui pālărie ajunge, cătră care fecior îi trag gândurile.

Doritorii de a intra în această școală se pot înscrie la direcțiunea gimnasiului din T. Jiu, de unde se pot lua și informațiunile necesare până cel mult la 1 Octomvrie a. c. Numărul locurilor disponibile fiind limitat, doritorii să grăbească cu înscrierea. Corpul profesoral e compus din d-nii: A. Diaconovici, I. Wirnstl, I. Moisil, Ștef. Bobancu, I. Popescu-Voitești, Ștef. Ciucianu, un măiestru ceramic și un ajutor. Pentru direcțiune: *I. Moisil*, directorul gimnasiului din T. Jiu. *A. Diaconovici*, inginer șef al județului Gorj.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent nr. 4607. Pentru a pute face societatea dela Reșița aceea despre ce ne scrii, trebuie să aibă întâiu îngăduință dela stăpânire. Stăpânirea nu poate să-și deie îngăduință înainte de a întreba pe toți cei interesați, așadar: comuna sau comunele prin cari trece apa, comunitatea de avere, erarul etc. Dacă majoritatea dintre cei interesați e învoită, stăpânirea îi va da îngăduință. De aceea, puneți-vē în înțelegere toate comunele interesate și rugați comunicarea de avere să vă apere ea interesele.

PARTEA ȘCOLARĂ-LITERARĂ

Școalele din Seliște.

Bravii noștri Selișteni pe lângă alte bune și folositoare așezăminte, ce au, pot fi mândri în locul prim de *școala lor*. Școala capitală gr-or. română din Seliște, provăzută cu puteri didactice dibace și sîrguitoare, este model de școală românească. Ea este ca o stea lucitoare, care răspândește puternice raze de lumină și cultură în jurul ei. Acest adevăr recunoscut l-a exprimat corpul învățătoresc în devisa actului comemorativ (de aducere aminte), făcut cu ocaziunea vizitării școalei de cătră I. P. Sa arhiepiscopul și metropolitul nostru, *Ioan Meșianu*, la 21 Maiu c.

Eată aceasta frumoasă devisă:

«Cu semnul crucei a învins Constantin-vel-Mare pe dușmanii creștinismului, cu acelaș semn școala ortodoxă română din Seliște lucră la răspândirea culturii și buneii stări morale și materiale a poporului din loc și jur»

Despre acest adevăr se pot încredința toți aceia, cari vor ceti *raportul general* despre starea școalei din Seliște cu sfirșitul anului școl. trecut, publicat zilele aceste de directorul școalei *Dumitru Lăpădat*.

Nu era fecior de luat în seamă acela care în ziua de Sf. George nu avea cunună pe pālărie, cel puțin dacă pentru ochii lumii, ca să nu fie de ris, se făcea bolnav sau — își împletea singur o cunună.

Privirile tuturor fetelor erau îndreptate spre cununa Floricii și toate erau curioase să știe cui o va trimite. Nu era deci mirare, dacă spre cununile altor fete nu erau îndreptate priviri toată atențiunea fiind îndreptată spre — alesul Floricii.

Adunarea fetelor o sparseră junii cari veniră să le împraureze cu apă din isvorul Zinei; rară era fata care scăpa neudată; se întempla însă câte odată că și fetele foloseau bine apa din un vas vērșându-o în capul câte unui june.

Asupra Floricii nu făcū nici o impresiune plăcută acea împraurare, căci între feciori era Todor amețit de beutură și-și da aerul de căpetenia feciorilor, ear' Linu — lipsea de astă-dată.

(Va urma).

Din acest raport se vede nu numai starea școalei și progresesele, ce ea a făcut, ci și nisuițele vrednicului corp învățătoresc de-a o ridica tot mai mult și a o ține la înălțimea cuvenită.

Estragem din acest raport următoarele date mai însemnate:

Pe lângă școala de toate zilele corpul didactic a instruat și în școala de repetițiune *economică* și în *școala de meseriași*. Cu începutul anului școlar s'a deschis și școala *Froebeliană (asil)*. Corpul didactic s'a compus din 9 membri (6 învățatori și 3 învățătoare) și o instructoră la asil.

Numărul elevilor înscriși în școala de toate zilele a fost 475; la școala de repetițiune *economică* 106; la școala de meseriași 121; la asil 92 copii și copile, în total deci 794.

Biblioteca școalei are 1250 opuri și 770 cor. în bani depuși. Conferențe învățătorești s'au ținut 20.

O nouă monografie.

A apărut o nouă monografie sau descriere de comună. Părintele *Const. Cothișel* a scos în tipar *monografia comunei Certege* și istoria bisericii gr-orientale din această comună, o broșură de 62. pag. În ea se face descrierea comunei din toate punctele de vedere, după-cum arată cuprinsul cărții, care e următorul:

Posiția și numirea, împărțirea comunei, Drumurile, Casele de locuință, Clădiri publice și întocmiri industriale, Mărimea și împărțirea hotarului, Munții și văile, pădurile și pășunatul, Clima, Productele, Vitele, Trecutul și organizația comunei, Poporațiunea comunei, Ocupația și portul, Istoria bisericii greco-orientale române până la anul 1850, Dela 1850 până în prezent, Starea prezentă.

Este vrednic de laudă dl *Const. Cothișel* pentru lucrarea sa. Constatând aceste, întrebăm, că n'ar pute compune fiecare preot câte o astfel de monografie a comunei sale?

Glumă ilustrată.

Mama. (Cătră băiatul seu mai mare). Și spui Georgiță, că învățătorul te-a laudat pentru purtarea ta bună?

Georgiță. Da, mamă, și a zis sēcer ori-și-ce, că-mi va da, numai să mēport bine?

Mama. Și tu ce ai cerut?

Georgiță. Am cerut să-mi deie *vacanță pe trei ani...*

CRONICĂ.

Liturgie comemorativă la sate. Ni-se scrie: Duminecă, în 7 Oct. n. am avut mulțumirea să asist la o înălțătoare sărbătoare bisericească în Ghijasa-de-sus, comună aparținătoare politicește cottului Târnava-mare, ear' bisericește districtului protopopesc gr.-cat. al Sibiiului. S'a celebrat adocă și aici în acea Duminecă liturgia comemorativă din incidentul iubileului de 200 ani al sf. uniri. Dl capelan din Sibiiu, *Nicolau Togan*, a ținut să se prezenteze în comuna sa natală, să conducă însuși acea sărbătoare și să vorbească poporului la acea ocaziune solemnă. Poporul, bărbați și femei, a umplut spațioasa biserică până la cel din urmă loc și de sigur își va reaminti mult timp cu plăcere acea liturgie festivă, celebrată de dl capelan cu asistența tinărului și zelosului preot local, *Valeriu Stoian*. Când dl capelan în cuvântarea sa rostită la înțelesul poporului, descria în colorii plastice și cu exemple din trecutul neamului nostru starea tristă a Românilor ardeleni înainte de unire și binefacerile mari, ce au urmat din actul unirii pentru întreg neamul românesc, lacrimi am văzut strălucind în ochii publicului asistent. În mijlocul poporului numeros am remarcat pe lângă familia dlui capelan pe toți fruntașii comunei, în frunte cu veteranul notar cercual *Ioan Bela*, căruia poporul de aici are să-i mulțumească în cea mai mare parte bunăstarea, ce am constatat-o. Am văzut aici un popor robust, evlavios și plin de viață, bărbați voinici ca stejarul și femei harnice și frumoase în portul lor specific, elegant și de bun gust. Comuna de peste 800 suflete e curat românească și unită dela începutul unirii; locuitorii ei sunt economi de o rară hărnicie. Numai în anii trecuți au cumpărat o frumoasă proprietate nemeșească cu peste 9000 fl., mărindu-și astfel izvorul de bunăstare. Au o biserică mare de zid, înzestrată și înfrumusețată, cum numai rar poți vedea la sate o biserică românească, mulțumită zelosului preot, care nu numai în cele bisericești este la culme, ci și în cele economice este o pildă viuă, urmată de popor cu drag. Au școală corespunzătoare de zid, provăzută cu învățător tinăr și casă și supraedificate parochiale, cari ar face cinste ori-cărui sat românesc.

Lucruri bune și frumoase am constatat aici și m'am bucurat, cum cred, că de progresul unei comune de ale noastre, trebuie să se bucure ori-ce Român de bun simț, și apoi meritele progresului e bine să se știe cui revin.

Un călător.

De ale „Asociațiunii”. Adunarea generală a „Asociațiunii”, ce s'a ținut în est-an la Băile Herculane, se poate număra între cele mai succese. Festivitățile și excursiunea pe Dunăre, aranjate din această ocazie, nu au lăsat nimic de dorit. Nu mai puțin mulțumitor este și rezultatul material; sumele semnate și încasate fac 4629.50 coroane. În special: a semnat d-nul *Patriciu Barbu*, avocat în Reghin, 2000 cor. pentru Casa națională; s'a înscris membru fondator (cu 400 cor.) dl *Atanasiu Cimponeriu*, jude de tablă i. p. în Budapesta, și membri pe viață (200 cor.) d-nii *Ilie Curescu*, president al comunității de avere în Caransebeș *Dr. Aurel Novac*, avocat în Biserica-albă și *Dr. George Vuia*, medic curant în Băile-Herculane; s'au mai înscris și 42 membri ordinari. Dela festivități a rezultat pentru scopurile „Asociațiunii” nu mai puțin decât 871,50 coroane. Acest rezultat frumos este o dovadă nouă pentru avântul înalt al adunărilor noastre

culturale, avânt constatat de dl Iosif Vulcan, presidentul „Societății pentru teatru român”.

Alegere. Marți (2 Octomvrie n.) s'a săvârșit alegerea de vicenotar comunal în *Poiana*; dintre cei patru candidați totalitatea voturilor a obținut-o *Emiliu C. T. Lupanu*.

Hymen. Dl *Augustin Marcu*, cleric abs. și d-șoara *Eufemia Barbu*, nepoata doamnei *Eufemia Dr. Kajan*, în Roșia-montană, fidanțați.

— *Dr. George Ciuta* (Turda) și *Maria Bologa* (Rebrisoara) și-au sărbătorit cununia Joi, în 28 Septemvrie (11 Oct.) a. c., la orele 4 p. m., în biserica gr.-or. din Turda.

Foc în Bungard. Mercuri, în 3 c. n. la amiază, șura primarului din *Bungard*, aflătoare în mijlocul comunei, a fost cuprinsă de flăcări. Locuitorii în cea mai mare parte erau la câmp la culesul porumbului; cu toate acestea focul iute a fost stins — mulțumită iscusinței pompierilor bungărzeni, — și a fost oprit în depărtare de abia 4—5 pași de jirezi de paie de șopruri și clăi de fân, așa încât i-a pus în mirare și pe pompierii sibieni, la a căror sosire focul era potolit de tot.

Pompierii din Bungard, sub conducerea harnicului notar *Mărginean*, au arătat o disciplină și pricepere la impedecarea și stingerea focului, pe care ne-ar plăcea foarte mult să o vedem în toate comunele noastre așa de des surprinse de focuri cari aduc pe bieții țărani la cele mai triste miserii. *Coresp.*

Regulara Hărtibaciului. Trebuința de mult simțită a regulării râului *Hărtibaciu* e în curgere. Mulțime de lucrători de pe pusta Ungariei lucrează necontenit de două săptămâni încoace la lărgirea alveii. În multe locuri alvia se sapă din nou, mai cu seamă unde râul face cotituri mai mari. Poporațiunea din jurul acestui râu va fi scutită pe viitor de dese inundațiuni împreunate cu mari pagube. Regulara râului va fi terminată în toamna aceasta. Spesele sunt în sarcina comunelor mărginașe.

Știri militare. Locotenentul *Virgil Piso*, originar din Sebeșul-săsesc, împărțit până acum în reg. de inf. nr. 63, a fost transferat tot ca locotenent la institutul geografic din Viena.

† *Capitanul Eugeniu Roșca*, originar din Sibiiu, împărțit la regimentul de infanterie nr. 37, a răposat în sanatoriul din Tuln.

Protopop în Seliște. „Telegraful Român” publică concurs cu termen de 30 zile pentru ocuparea postului de *protopop al tractului Seliște*. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Venitele din parochia centrală; dotația protopresbiterală, și anume: 600 coroane din cassele parochiale și 400 coroane din fondul gen. adm. Bani de cuartir: 400 coroane (200 coroane din fondul protopresb. și 200 coroane din fondul cultural al bisericeii din Seliște).

Dela „Reuniunea sodalilor români”. La fondul pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pentru „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu” au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: *Nicolae Borza*, paroch, *Ana Borza* nasc. *Hălmagiu*, *Dumitru Borza*, econ., *Istrate Borza*, econ., *George Borza*, notar (Viștea-inf.), *Nicolae Solomon*, paroch, *Maria Popian* (Porumbacul-super-răsăritean), *Dr. Ioan Nemeș*, adv., *Demetriu Comșa*, prof. sem., *Ioachim Muntean*, paroch, *Maria Muntean*, preoteasă, *Mărioara Muntean*, elevă a școlii „Asociațiunii” cu internat și *Eugen Muntean*, student.

Concert în Sibiiu. „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu” invită la *concertul împreunat cu teatru și joc*, ce se va aranja Duminecă, în 14 Octomvrie n. 1900, în sala cea mare dela „*Gesellschaftshaus*” în Sibiiu. Corurile se dirijează de dl *Candid Popa*, învățător la școala de aplicațiune de pe lângă semin. „*Andreian*”. O parte a eventualului venit curat este destinată fondului pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare. Începutul la 7½ ore seara. Prețul de intrare: de familie (à 3 persoane) 3 cor. 60 bani, pentru domni 2 cor. (membrii Reuniunii 1 cor. 60 bani), pentru dame 1 cor. 60 bani, pentru meseriași și pentru membrii familiilor lor, dacă cumpără biletele dela cassariat în localul Reuniunii (str. Măcelarilor nr. 5) până Duminecă în 14 Oct. la orele 5 d. a., prețul de persoană 1 cor., ear' la cassă 1 cor. 60 bani, studenți și militari până la sergent-major 40 bani. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Programul:

I. Concert. 1. „*Bagă Doamne luna în nor*”, cor mixt cu solo de bariton și bass, de *T. Popoviciu*. — 2. a) „*Cu respect vă salutăm*”; b) „*La o rândunelă*”, coruri de dame de *I. Wiest*. — 3. „*Tot și-am zis mândro*”, cor bărbătesc de *T. Popoviciu*. — a) „*Rămâi sănătoasă*”; b) „*Mândruliță de demult*”, coruri mixte de *G. Dima*.

II. Teatru. „*Rusaliile*”, vodevil într'un act de *Vasile Alexandri*. Persoanele: Domnul *Ionus Galuseus*, vechilul moșiei și profesorul școlii din sat: dl *E. Bobancu*. Tachi *Răsvrătescu*, subprefect: dl *N. Ișan*. Toader *Buimăcilă*, vornic din sat: dl *N. Stoica*. *Susana*, nevasta lui *Toader*: doamna *E. Roșca*. *Vasile Veveriță*, fruntaș: dl *N. Bratu*. *George a Saftai*, țeran: dl *S. Duca*. Un gendarm: dl *P. Imbăruș*. *Catrina*: d-șoara *E. Călborean*. *Safta*: d-șoara *E. Grindean*. Țărani, țărance. După producțiune urmează joc. Fumatul înainte de orele 10 este oprit.

Înăugurarea gimnasiului sărbesc din *Neoplanta* (Ujvidék) s'a făcut alaltăieri cu mari festivități. A luat parte și patriarhul *Brancovic*; ear' episcopul *Mitrofan Sević* a pontificat la sfințirea gimnasiului. Ministrul de culte și instrucție a fost reprezentat prin prof. univ. *Dr. Margalits*. După serviciul înăugurării a urmat mare banchet.

Recruții la luptă. Din *Ciongrad* se telegrafează următoarele: Alaltăieri după amiază recruții unguri percurgeau stradele principale cu alaiu și cu chiu-turi — că doar' mergeau la cătunio. Cum mînau caii îi trap nebun, o căruță a trecut peste un copil. S'a început o larmă grozavă. Publicul striga, recruții răneau, bătrânii pocniau din biciuri — până-când în sfârșit au nimerit doi gendarmi. Dar' ce sunt doi gendarmi pentru o claie de recruți cari merg în cătanie? Recruții s'au năpustit asupra gendarmilor — că doar' lor numai împăratul le poruncește. Gendarmii s'au apărat întâiu cu sabia și apoi au tras cu pușca. *Un recrut a rămas mort — alții au fost grav răniți*. Întreaga ceată însă s'a aruncat asupra gendarmilor și punându-i la pământ i-au bătut ca pe saci. În sfârșit a sosit ajutor și ordinea a fost restabilită. Ori te poți pune cu răgutele?!

Tifus. În comuna *Sânt-Ana-nouă* din com. Aradului, băntuie năprasnic boala tifusului — provenită mai ales din apa rea de beut. Lățirea boalei o ajută și datina rea a poporației, că nu reclamă ajutorul medical. Astfel zi de zi fac drumul spre cimiter 4—5 convoiuri, ce duc cadavrele deplânșilor copii.

MISIUNE ITALIANĂ LA SINAIA. Domnul general *Parravicino*, cu majorul *Pallieri* și locotenentul *Gonella* au sosit la Sinaia, ca misiune specială italiană pentru a notifica *M. Sale Regelui Carol* suirea pe tron a *Regelui Victor Emanuel al III-lea*. Misiunea a fost primită în mod cel mai afabil pretutindena în România.

Mulțumită publică. În nenorocirea ce 'mi-s'a întâmplat în 19 Septembrie n. a. c., arzându-mi toate clădirile economice, precum și nutrețul, bucatele ș. a., nu pot trece cu vederea a nu exprima marea mea mulțumită pompierilor din *Mereurea, Sebeș*, comunelor învecinate și cu deosebire ilustrului domn *contele Teleky Ávéd* din *Drașov*, care la moment a trimis toți servitorii cu trei tulumbe și buți cu apă. Fiește delam mine n'au mai putut scăpa nimic din foc, căci în 10 minute a fost cuprins tot, dar' au localizat focul să nu se mai estindă mai departe.

Afară de aceasta am a aduce marea mea mulțumită mai multor domni și creștini cari 'mi-au venit în ajutor cu lemne, fân, peatră etc. pentru a-mi pute face rânduială vitelor, să nu le țin sub cer liber. Între binefăcători număr pe dl *Const. Colbasi*, care 'mi-a dăruit 16 lemne groase de stejar, doamna *véd. Sandor* și alți mai mulți, toți din *Spring*, 'mi-au trimis câte un car de nutreț; mai mulți creștini din *Drașov* și *Cut* asemenea 'mi-au trimis caré cu fân, alți creștini din *Gârbova* m'au dăruit cu caré cu peatră, apoi creștinii din comuna noastră au sărit cu toții atât cu caréle cât și cu palma în ajutor spre a-mi pute alcătui adăpost pe seama vitelor etc.

Deci încă odată îmi exprim adâncă-mi mulțumită tuturor acestor domni și creștini, rugând pe bunul D-zeu să-i păzească de ce nu m'a păzit pe mine, nu numai pe acești binefăcători, ci pe tot sufletul ce e viu pe pământ. *Ioan Oprean*, preot emeritat.

Sfințire de cruce. În 9/22 Septembrie a. c. a fost în *Comoriște*, lângă *Oravița*, o întreit sfântă sărbătoare, căci pe lângă aceea, că este hramul sf. noastre biserici, în această zi s'a sfințit cu mare pompă o sfântă cruce, ridicată de unii locuitori din *Comoriște* în fața sf. biserici, întru eterna memorie a jelitei noastre *Împărătese-Regine Elisabeta*.

Sărbarea a decurs astfel: S'a celebrat de preoții locali *Pavel Penda* și *Ioachim Dabici* sfânta liturgie împreună cu parastas, întru iertarea păcatelor fericitei *Regine Elisabeta*; apoi în bubuitul pivelor, s'a eșit cu sfânta litie la acea cruce-monument, unde în prezența mai a întregii comune și nenumărați oaspeți, s'a făcut sfințirea. La toate cele rituale răspunsurile le-a făcut corul nostru, sub conducerea tinărului econom dirigentul *Bucur Miu*.

După terminarea celor rituale, iubitul nostru preot *Ioachim Dabici* a ținut o foarte frumoasă cuvântare, care a fost cu mare băgare de seamă ascultată, apoi predă sfânta cruce, în numele celor ce au ridicat-o, dintre cari și el face parte, zic, o predă îngrijirii comunei bisericesti. Atunci prea stimatul domn *Iacob Moliu*, notar pensionat, vorbește în numele ridicătorilor de cruce, și predă comunei bisericesti un libel de depunere și literele fundamentale, prin cari d-sa, cu *Demetrie Moldovan* și *George Bolovegia*, fac o fundațiune, din cametele căreia să se repareze la cas de lipsă această sfântă cruce.

Pe aducătorii de daruri ai sfintei noastre biserici, să-i țină Domnul Dumnezeu întru mulți fericți ani! *Achim Luca*, cassar comunal.

Derailare de tren. În noaptea trecută la gara *Ghiriș* a derailat trenul de povară ce venia dela *Cluj* spre *Brașov*. Dintre cele 23 vagoane șapte au eșit de pe șine (linii). În lungime de vre-o 14 stângini au stricat arena drumului și apoi sfirmate s'au răsturnat. Derailarea se zice a fi fost pricinuită de o ruptură de șină. Vieată de om n'a picat jertfă.

Falsificătorii de bani, prinși astă-primăvară pe când numărau bancnotele în hotel *Central* din *Turda* sunt deținuți și acum în arest preventiv. Procuratura regească din *Cluj* a finalizat cercetarea și a pregătit actul de acuză. Conform acestui act falsificarea de bani a fost constatată. Ca complici sunt arătați: economul *Pászthory Aladár*, asesorul sedriei orfanale în pensiuine, *Csongvay Béla*, tipograful *Fenyvesi Victor*, litograful *Szigathi Péter*, tipograful *Baga István*, notarul *Pașca S.*, cărcămarul *Nagy Ferencz* și economul *ifj. Séra Károly*. — S'a constatat, că acușaii au pregătit și au pus în circulație mai multe zeci de mii florini — în bancnote de câte 10 fl. Pertractarea finală va fi la începutul lunii viitoare.

Petiția Evreilor din România. Evreii din România au făcut o lungă petiție către corpurile legiuitoare (parlament) prin care cer nici mai mult nici mai puțin, fără toate drepturile politice și civile. Culmea petiției o formează frasa: »Voim dar', dlor deputați, a vă ruga ca în virtutea înaltei autorități cu care s'au investit sacrele obligațiuni ale tratatelor internaționale, să declarați drepturile noastre de Români. Petiția e subscrisă de reprezentanții comunității din *București, Iași, Galați, Brăila, Roman, Focșani, Bacău, Bêlad, Fălțiceni, Vășlui, Piatra*, etc.

Din dragoste... Droguistul *Hidvégi* din *Arad* s'a îndrăgostit »fără hotar« în frumoasa *Laufer Margit* din *Budapesta*. Soartea și mai ales lumea rea nu le-a îngăduit să dăpene împreună auritul fir al dragostii eterne. D'aceea stăpân pe ei s'a făcut năprasnicul gând al sinuciderii... Ieri a închiriat *Hidvégi* o odaie în hotel »*Adria*« din *Budapesta*, unde și-a dus și pe aleasa lui. După câteva minute două detunături s'au auzit... Frumoasa *Margit* a picat moartă; pe *Hidvégi* l-au transportat în spital rănit de moarte... Și lumea nici în ciusul morții nu i-a lăsat îmbrățișași...

Noue bă de aur în Ardeal. Întreprinzătorul *Fehér János* din *Cluj* a descoperit în hotarul comunei *Gödemeșterháza* (com. *Murș-Turda*) mine bogate în sulf și aur. Actualul proprietar al ținutului cu mine este baronul *Bánffy Dező*. Dacă săpăturile și în viitor vor avé același rezultat, se speră că băile aceste vor fi unele din cele mai bogate în *Ardeal*. De present aproape la fiecare majă metr. de peatră se găsec 4—5 grame de aur. Pe lângă aceste apoi se mai găsește stufă și aur cristalizat.

Telefon între Seliște și Peatra-albă Zice-se că din motive strategice mai înalte, ministrul de războiu comun a ordonat, ca toate stațiunile gendarmerești de pe frontiera țării să fie legate prin linie telefonică cu cel mai apropiat oficiu postal. În scopul acesta de vre-o câteva zile să și lucră cu mare zor la legarea oficiului postal din *Seliște* cu stațiunea gendarmerească dela trecătoarea de pe muntele *Peatra-albă*. Ca la toate întreprinderile ce le face statul, așa și la aceasta se poate vedé modul de »cruțare« al seu. Linia aceasta va costa peste 10.000 fl., de oare-ce toți stâlpii de pe întreaga linie, care trece tot prin păduri, sunt duși dela gara *Seliștei*. Adevărat »jaf« în banii țării.

Judecată sârbească. Un soț despărțit și-a improcesuat fosta femeie pentru calumnie. Judecătorul sârb a adus următoarea judecată: »În numele *Maj. Sale* regelui! După ascultarea pirii și a apărării *Dragina Zsupanovits* e condamnată la tăcere eternă«.

Se spune, că femeia a colindat pe la toți advocații să-i recureze șoada sentență, căci, cum vă puteți închipui o femeie vie — care să fie osândită la tăcere eternă?!

Călugăr — logodit. Călugărul *Hoffmann Károly*, profesor la gimnasiul din *Kisujváros* — s'a îndrăgostit »foarte serios« de frumoasa *Beliczay Irén* din *Oradea-mare*. Cum cu dragostea nu poți glumi, călugărul a lăsat »popia la pustia« și în locul rasei călugărești a îmbrăcat haine de cavaler și acum *Duminecă* s'a logodit cu aleasa inimii sale.

De cinci-ori a încercat. *Pós Károly* fost îngrijitor la temnița din *Albăregală* s'a ștrangulat în institutul alienaților din *Lipótmező*. Nenorocitul după ce din pricina boalei a fost scos din slujbă, și-a tras un glonț de revolver. N'a murit însă, fără și-a perdat lumina ochilor. După două săptămâni s'a aruncat în o fântână. L-au scos însă teafăr. A treia zi din nou s'a aruncat în fântână, — dar' din nou l-au scăpat. Odată s'a aruncat din un etaj, — dar' ca prin minune a scăpat și atunci cu vieața, de care cu ori-ce preț doria să se despartă. Acum furisându-se dinaintea îngrijitorilor s'a ștrangulat în o chilie a institutului de alienați. Și acum, în sfârșit, moartea milă și-a făcut de el.

Monumentul lui Mircea Basarab, care va fi ridicat în *Tulcea*, a fost pornit din *Italia* spre *România*. Asupra acestui monument, marele ziar »*Corriere della M.*« scrie următoarele: »Săptămâna trecută a fost turnată în stabilimentul *Batzaghi* o colosală statuă a Domnului *Mircea Basarab* cel bătrân, care a domnit în *Valahia* între 1387 și 1418. E o viguroasă figură de războinic, acoperit cu arme, cu coroană pe cap, cu sceptrul în dreapta și cu stânga pe mânerul unei spade suficientă să pună pe fugă o armată întreagă. Statua înaltă de 3 m. 30 va fi așezată pe un pedestal de peatră construit acum pe o piață din orașul *Tulcea*. Înaugurarea acestui monument e stabilită pentru 14 Octombrie. Autorul grandiosului monument e sculptorul român *Constantin Bălăcescu*, stabilit în orașul nostru unde a studiat cu *Butti*, după ce urmase patru ani *Academia* din *Veneția*. Monumentul este format din statuă și din un viguros grup, compus dintr'un leu, care calcă peste arme și steaguri și are o labă pe un glob simbolisând pământul, pe care sunt desemnate gurile *Dunării*«.

Fluidul regenerator pentru cai al lui Kwizda. »Sport«, revistă de specialitate pentru curse, vânat și cai, se pronunță asupra fluidului regenerator al lui *Kwizda*, în chipul următor: »Celce la sfârșiri mari voește să conserve la caii sei vinele în curățenie, li-se recomandă fluidul regenerator al lui *Ioan Francisc Kwizda*, farmacist în *Korneuburg* lângă *Viena*. După fiecare întrebuintare, după ce am frecat bine cu paie vinele, frecăm picioarele calului dela genunche până sus la coapsă cu fluid regenerator, apoi îi aplicăm bandage ușoare; un mijloc acesta simplu și toșuși de efect foarte folositor, pentru conservarea vinelor în stare bună și capabilă de suportarea strapățelor și pentru delăturarea formării zoilor. Fluidul regenerator pentru cai ces. și reg. priv. al lui *Kwizda* n'ar' trebui deci să lipsească nici unui proprietar de cai.

Dare de seamă și mulțumită publică. Subscripții în numele inteligenței române din Armeni venim a aduce și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită onoratului public, care cu ocaziunea petrecerii noastre aranjată în 28 August st. n. a. c. au binevoit a participa și a ne ajutama, întru ajungerea scopului înfrumșetării bisericii noastre gr.-cat. din Armeni, reedificată la anul 1894 următorii domni:

Dl Simion Opriș, preot gr.-cat. în Armeni 4 coroane; Moise Opriș, comerciant în Armeni 4 cor.; Georgiu Petru, învățător 2 cor.: Vasilie Neagoi, primar 2 cor.; Vasilie Dobrescu, învățător în Rod 1 cor. 40 bani; Nicolae Gavrilă, morar 2 cor.; Nicolae Popa, ferar 2 cor.; Ana Bratu și familia 2 cor.; Ioan Agârbiceanu, stud. abs., Cenade 1 cor.; Ioan Venercan, prepar. din Mundra 1 coroană; Vasilie Bratu, teolog a. III. 2 cor.; Vasilie Opriș, preparand 1 cor.; Nicolae Petrescu, învățător 2 cor.; Rachila Presecan, 60 bani; Nicolae Aron, teolog cursu. IV. 1 cor.; Moise Gusan 1 cor.; Ioan Mundrean 2 cor.; Nicolae Drăghici din Hașag 1 cor.; Aron Costea din Hașag 1 coroană; Ilariu Costea din Hașag 20 bani; Georgiu Făgărășan, învățător în Tiur 3 cor.; Elisaveta Greavu din Roșia 3 coroane; Nicolae Berghleanu, teolog 1 cor. 40 bani; Nicolae Frățilă 1 cor. 20 bani; Martin, familia din Sângătin 2 cor.; Bulea, învățător în Presaca 1 cor.; Alexandru Tobias, notar 4 cor.; Valeriu Neamțu, stud. în drept 1 cor.; Nicolae Dordea 2 cor.; Dumitru Banu, învățător în Cergăul-mare 1 cor. 40 bani; Nicolae Dordea, comerciant în Păuca 2 cor.; Nicolae Belescu 2 cor.; Nicolae Neamțu, învățător în Armeni 2 cor.; Ioan Deacu, preot în Roșia 2 cor.; Gustav Schemel, mașinist 2 cor.; Georgiu Neamțu 2 cor.; Moisiu Opriș I. Vasilie 2 cor.; Ioan Câmpian, stud. din Șeica-mică 1 cor.; Ioan Bianu, stud. din Șoroștin 1 cor.; Simion Rohoian din Broșteni 2 cor.; Ioan Mărginean, preot în Bogatu 4 cor.; Tornya Miklós 2 cor.; Gyoloj Farkas 4 cor.; Stefan Szaszkorotu din Presaca 2 cor.; Nicolae Popa, preot în Hașag 2 cor.; Höchsman, n. Johann, croitor din Sibiu 2 cor.; Ioan Neamțu din Alămor 2 cor. — La oaltă 89 cor. 20 bani.

Resultatul material al petrecerii este următorul: suma incursă este de 89 cor. 20 bani, din care subtrăgându-se spesele de 44 cor., rezultă venit curat de 45 cor. 20 bani.

Din care sumă s'a și cumpărat o candelă frumoasă, care deja înfrumșetează biserica noastră gr.-cat. din Armeni.

Mulțumim încă odată onoratului public, care au contribuit cu obolul pe

altarul bisericii noastre. *Vasilie Neagoi*, *cassar*. *Simeon Oprișiu*, preot gr.-cat., ca președinte.

Umor și mângăiere. După o veche și cunoscută definiție câștigul principal este acel câștig, pe care totdeauna îl câștigă celalalt. În lămurirea aceasta de sigur se ascunde umor — doar' chiar mai mult decât dreptate. Calanerii și Calembourgii se tăvălesc pe podinele câștigului principal. Era și imposibil ca voea bună să nu se ocupe și cu dorul mare și general ca să facă principalul câștig. Dacă dorul nu se împlinește — ne rămâne mângăierea. Gluma bună alătura cu voea bună — poate aduce, ba trebuie să aducă mângăiere. Se află adecă și astfel de losuri, care încă n'au venit la rîndul să fie sortate — dar' o să vină după asta. Proprietarului unui astfel de los 'i-se grăbește gluma să-'i fie ca mângăiere.

Definiția câștigului principal, că este un câștig pe care alții îl câștigă, a primit o interesantă ilustrare de când a învățat jocul orb și bătăran cu numerii loteriei mici — și jocul se face cu numărate Promesse. Da! foarte de mulțori sînt alții cari fac câte un câștig principal la loteria de clase, basată pe verosimilitate — dar' acestia își pot mulțumi norocul lor numai nerăbdării altora. Pentru-că răbdarea în ziua de azi nu se ocupă numai cu aceea, ca se aducă roze, fără se ocupă și cu arta făuririi norocului. Se pot arăta cu degetul aceia, cari 'și-au făcut câștigul principal dela alții, n'au ținut losul ce li-s'a dat, pentru-că până acum n'au câștigat cu el și l-au returnat — cu toate-că principalul câștig nu era eschis. Colectorii principali de losuri pot spune interesante lucruri despre astfel de candidați ai norocului, cari atât de mult au căutat norocul, până-când în sfîrșit s'au urit cu așteptarea și tocmai în momentul când norocul era să le treacă pragul, l-au alungat dela ei.

Da, da, oameni buni, pot să vorbească de câștiguri principale, câștigate dela alții. Oare simțese ei tocmai ce este mai mângăitor în umor?

Quirinus.

RÎS.

Văzut-ai?...

La Paști merse un Țigan la biserică, și auzi dela preotul că ce făcură Jidovii cu Mântuitorul în Vineria Paștilor. Venind acasă îl întrebă tatăl-sau, că ce a învățat la biserică?

— Ah, Doamne, aceea că Jidovii au răstignit pe Christos atât de tâlhărește.

— Văzut-ai? — întrebă dada

— Ba.

— Atunci nu mai vorbi, — zise bătrânul, — că de va auzi dl solgăbiru ce vorbești despre Jidovi, te învață el a vorbi ce nu vezi.

Impărt. de E. Teodor Libeg.

POSTA REDACȚIUNII.

Abonentului nr. 3521 F. în Recea Statutele dorite le capeți la librăria W. Krafft, Sibiu; adresează-te direct.

I. R. în Bucerdea. Am mai răspuns la acest loc, că despre dl P. Conda și cartea d-sale nu știm nimic. Foaiă se trimite cum ceri.

Abonentului nr. 9512. Cere un catalog dela firma L. Etter, Sibiu, strada Ureului nr. 9.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Dr. VUIA

reîntors din Baile-Herculane și-a reluat practica medicală în Arad, strada Sina nr. 1^b

[53] 1 3

Lemne de foc

neplutite, sănătoase și îndesate se află de vânzare:

1 stânjîn metric în magazin . . . 8 fl.

1 stânjîn metric adus în curte 12 fl.

Comandele sînt a se adresa la

Ilie Măcelariu

în Gurariului.

[52] 3—

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

[8] 43—

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcel-mare Nr. 8.

Nr. 1824/1900
not.

[55] 1-2

Publicațiune.

Comuna Voila esarîndează casa de cărcimă proprie de sub nr. 9, situată lângă drumul țării, unde acesta se împreună cu drumul comitatens Sighișoara—Mediaș și constă-tătoare din 3 odăi, cuhnă, curte, grădină, grajd și șopru, pe timp de 3 ani, începînd din 1 Ianuarie 1901, în licitațiune publică, în 21 Octomvrie, după amezi la 2 ore.

Pretul strigării 365 coroane.

Condițiunile de esarîndare se pot vedea la cancelaria comunală în orele oficioase. Pe numele esarîndatorului se va estrada din partea direcțiunii financiare una licență de cărcimărit.

Voila, în 5 Octomvrie 1900.

Primăria comunală.

Să caută un tovarăș.

Un neguțetor român, care pe lângă bolta sa de băcănie, ferărie și mărfuri de galanterie etc., are și magazin de bucate și magazin de scânduri, cu o învîrtire însemnată de bani, caută un tovarăș cu un capital de 3—4 mii fl., cu scop de a pute face o învîrtire de bani și mai mare și astfel a realiza pentru ambii un bun câștig. Interesații să se adreseze la redacția »Foi Poporului« sub titlul: »Neguștorul român«, când apoi vor primi deslușiri detaliate. [51] 3-3

Pășunat pentru oi.

În Noul-săsesc (lângă Sibiu) se va esarînda la 21 Octomvrie st. n. a. c. un pășunat pentru oi — de circa 700 jugere — pe timpul dela 1 Noemvrie 1900 până la finea lui Februarie 1901. [56] 1-1

Licitațiunea publică se va ține după amezi, în cancelaria comunală.

Presbiteriul ev. A. B.

În neguștoría mixtă și de modă a subscrisului este loc de

2 învățăcei

de Român în etate de 14—15 ani cu pregătirea școlară necesară.

[54] 1-3

Cu toată stima.

George Ivașcu,
comerciant în Abrud.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[81] 5-15

Pretul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după strapăte mari, la scrinituri, la înșepirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

PUBLICAȚIUNE.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce Înaltul minister reg. ung. de finanțe a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a VII-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colecțiilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe.

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A șaptea loterie. 100.000 losuri, 50.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 15 și 16 Nov. 1900		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea în 12 și 13 Dec. 1900		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea în 8, 9 și 10 Ian. 1901		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 19 Martie până 15 Aprilie 1901.																																														
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	<p>Cel mai mare câștig în cas de noroc</p> <p>coroane</p> <h1>1,000.000</h1> <p>(Un milion)</p> <table border="1"> <tr><td>1 Premiul</td><td>60000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>1 Câștig</td><td>40000</td><td>40000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>20000</td><td>20000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>10000</td><td>10000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>6000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>4000</td><td>4000</td></tr> <tr><td>2 à</td><td>3000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>3 à</td><td>2000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>20 à</td><td>1000</td><td>20000</td></tr> <tr><td>50 à</td><td>500</td><td>25000</td></tr> <tr><td>400 à</td><td>200</td><td>80000</td></tr> <tr><td>720 à</td><td>100</td><td>72000</td></tr> <tr><td>1000 à</td><td>50</td><td>50000</td></tr> <tr><td>27800 à</td><td>200</td><td>556000</td></tr> <tr><td colspan="2">30000 câștig și premiu</td><td>cor. 955000</td></tr> </table>		1 Premiul	60000	60000	1 Câștig	40000	40000	1 à	20000	20000	1 à	10000	10000	1 à	6000	6000	1 à	4000	4000	2 à	3000	6000	3 à	2000	6000	20 à	1000	20000	50 à	500	25000	400 à	200	80000	720 à	100	72000	1000 à	50	50000	27800 à	200	556000	30000 câștig și premiu		cor. 955000
1 Premiul	60000	60000																																																		
1 Câștig	40000	40000																																																		
1 à	20000	20000																																																		
1 à	10000	10000																																																		
1 à	6000	6000																																																		
1 à	4000	4000																																																		
2 à	3000	6000																																																		
3 à	2000	6000																																																		
20 à	1000	20000																																																		
50 à	500	25000																																																		
400 à	200	80000																																																		
720 à	100	72000																																																		
1000 à	50	50000																																																		
27800 à	200	556000																																																		
30000 câștig și premiu		cor. 955000																																																		
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000																																															
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000																																															
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000																																															
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000																																															
3 à	2000 6000	3 à	3000 9000	3 à	10000 30000																																															
5 à	1000 5000	5 à	2000 10000	5 à	5000 25000																																															
8 à	500 4000	8 à	1000 8000	8 à	2000 16000																																															
30 à	300 9000	20 à	500 10000	10 à	1000 10000																																															
50 à	100 5000	60 à	300 18000	70 à	500 35000																																															
2900 à	40 116000	3900 à	80 312000	4900 à	130 637000																																															
3000 câșt.	cor. 240000	4000 câșt.	cor. 477000	5000 câșt.	cor. 898000																																															
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 6 și 7 Februarie 1901		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea în 27 și 28 Februarie 1901		<p>Câștigul tras la sorți ca cel din urmă dintre aceste 480, va căpăta premiul</p>																																																
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane																																																	
1 à	20000	1 à	100000																																																	
1 à	30000	1 à	30000																																																	
1 à	20000	1 à	20000																																																	
1 à	15000	1 à	15000																																																	
3 à	10000 30000	3 à	10000 30000																																																	
5 à	5000 25000	5 à	5000 25000																																																	
8 à	2000 16000	8 à	2000 16000																																																	
10 à	1000 10000	10 à	1000 10000																																																	
70 à	500 35000	70 à	500 35000																																																	
3900 à	170 663000	3900 à	200 780000																																																	
4000 câșt.	cor. 934000	4000 câșt.	cor. 1061000																																																	

Pentru tragerea cl. I. care se va întempla publice în 15 și 16 Noemvrie anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utcza), se pot căpăta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv. Budapesta, 14 Octomvrie 1900.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.
Lónyay. Hazay.

[57] 1-1

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.